

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2022-05-16
Handläggning i
parternas utelokal

Aktbilaga 12
Mål nr P 462-22

RÄTTEN

Rådmannen Anna Rapphed, även protokollförare, och tekniska rådet
Helena Carling

PARTER

Klagande

1. Annica Lewander
Yggesbo 121
388 97 Halltorp

2. Michael Ljunggren
Yggesbo 121
388 97 Halltorp

Ombud för 1 och 2: Advokat Frank Reijbrandt
Kiström Advokatbyrå KB
Box 7184
103 88 Stockholm

3. Ronny Widerström
Torpvägen 6
388 97 Halltorp

Motpart

Kalmar kommun
Box 611
391 26 Kalmar

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kalmar kommuns beslut 2021-12-20 i ärende nr KS 2020/1089, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för fastigheten Namnerum 10:1 m.fl., Halltorp kriminalvårdsanstalt,
Kalmar kommun.

Målet föredras och mark- och miljödomstolen antecknar följande.

Den 20 december 2021 beslutade Kalmar kommun att anta detaljplan för uppförande av Halltorp kriminalvårdsanstalt inom fastigheten Namnerum 10:1 m.fl. i Kalmar kommun.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.domstol.se/vaxjo-tingsratt		måndag – fredag 08:00–16:00

Annica Lewander och **Michael Ljunggren** har överklagat beslutet och yrkat att beslutet att anta ny detaljplanen ska upphävas. Även **Ronny Widerström** har överklagat beslutet och yrkat att beslutet om antagande av detaljplanen ska upphävas.

Annica Lewander och **Michael Ljunggren** har anfört i huvudsak följande. De hänvisar till vad de anfört till Kalmar kommun under samrådet. Området är inte lämpligt för uppförande av en ny kriminalvårdsanstalt och de fördjupade utredningar som behövs kommer att visa detta. De anser att denna detaljplan forcerats fram under ledning av Kalmar kommun Samhällsbyggnadskontoret.

Planeringen av ett omfattande bygge på en stor geografisk yta av en stor kriminalvårdsanstalt kommer att påverka närområdet negativt under en mycket lång tid, cirka 5 år. Det gäller såväl trafiken på E22:an/Prästlyckevägen, de boende kring området, samt natur- och djurlivet kring och på den planerade byggnationen. För att allt ska gå rätt och riktigt till bör kommunen ta hänsyn till de kommentarer som kommer dem tillhanda under samråds- och granskningsperioderna.

Då anstalten är beräknad att kunna hantera upp till 500 klienter i framtiden och ungefär lika många personal från Kriminalvården kommer belastningen på området att bli mycket stor. För Möre generellt och Halltorp i synnerhet kommer anläggningen av en kriminalvårdsanstalt inte att innebära några stora fördelar. Orten kommer att förknippas med en kriminalvårdsanstalt i stället för de fina natur- och strövområden som finns. En busshållplats med kommunikation till Kalmar borde orten Halltorp och dess invånare kunna få utan anstalten. Och att flertalet som jobbar på anstalten skulle komma från Halltorp (eller bosätta sig i Halltorp) med närområde är i högsta grad otroligt. Pendlingsavstånd från såväl Blekinge och Kalmar kommer att väga över för de som har den kompetens som erfordras för att jobba på en anstalt med säkerhetsklass 2.

Livsmedel med mera upphandlas centralt och kommer med andra ord inte från närområdet.

Då detaljplanen drivits igenom med stor skyndsamhet medför detta att hänsyn inte tagits till rekommendationer, synpunkter från samråd samt genomförande av grundläggande utredningar.

De anser att en strategisk miljöbedömning behöver göras då det rör sig om ett flerårigt bygge av en stor geografisk yta (ca 47 ha) för en anläggning där 800-4 000 personer i framtiden ska vistas dagligen med ett stort och växande antal transporter till och från anläggningen. Den här typen av anläggning medför stor förbrukning av vatten och el och skapar en kraftig ökning av trafiken på E22:an samt på Prästlyckevägen.

De anser vidare att en naturvärdesinventering ska göras då betydligt mer kunskap behövs kring hur påverkan blir på natur och vatten. Det finns områden/biotoper i planområdet som har betydelse för biologisk mångfald. Vid korta besök har i samtliga fall 4-5 signalarter påträffats och flera viktiga småbiotoper av värde.

Även en inventering över områdets förekomst av rödlistade arter behövs. Området ska inventeras enligt länsstyrelsens kommentar så att de rödlistade arterna inom området, till exempel spillkråka och långbensgroda med mera, inte hotas. Detta bör göras eftersom naturmark tas i anspråk och det finns vattensamlingar inom området (se bilaga Bedömning C-J Natur detaljplan Namnerum 10).

De hävdar - i enlighet med Kalmar läns museum - att en arkeologisk utredning ska göras, med tanke på det omfattande området med fossila agrara lämningar som finns på området. Enligt Riksantikvarieämbetets fornminnesregister finns ett antal områden definierade som fossil åker och ett röjningsröseområde.

Kalmar läns museum har under samrådet uppgivit att de anser att det bör göras

en arkeologisk utredning med tanke på det omfattande området med fossila agrara lämningar som finns på området.

Halltorpsån lider varje år av vattenbrist och nedströms finns flera skyddsvärda arter. Bland annat finns öring, flodnejonöga, vimma och id som alla är skyddsvärda fiskarter vilka är beroende av god vattentillgång och rent vatten. Då detaljplanen omfattar en stor verksamhet är det viktigt att redovisa och bedöma påverkan på vattnen i området. Både kvalitet och kvantitet är av vikt. Utifrån det redovisade materialet väcks följande frågor: Hur kommer verksamheten påverka vattenkvaliteten nedströms? Kommer kvantiteten av vatten påverkas? Bondebäcken är utpekad som områden med översvänningsrisk. Hur kommer verksamheten påverka nedströms områden i ett framtida förändrat klimat?

Vad gäller biotopskyddet anser de att kommunens beskrivning avseende naturvärden inte är tillfyllest utan en miljökonsekvensutredning måste göras och biotopskyddade objekt utredas med hänsyn till att flera hotade arter av djur och fiskar finns inom området. Området ska inte bedömas ha låga naturvärden – tvärtom. Frågan om insekters påverkan måste också utredas, särskilt de insekter inom området som behövs för den biologiska mångfalden. Kommunen har tagit alldeles för lätt på den miljöpåverkan som genomförandet av detaljplanen kommer att få. De utredningar som kommunen gjort, inklusive besök av en kommunekolog, har inte tillfört frågan tillräcklig kunskap om lämpligheten av tilltänkt byggnation. De delar länsstyrelsens uppfattning att kommunen måste göra en naturvårds-inventering eftersom naturmark tas i anspråk. Den behöver göras i detalj på fältnivå. Deras bedömning är att området inte är lämpligt för nybyggnation med hänsyn till de naturvärden som kommer att gå förlorade och då genomförandet av planen medför för stor negativ inverkan på djurlivet.

Årsmedeldygnstrafiken (ÅDT) för den planerade vägen till och från kriminalvårdsanstalten bedöms bli <1 000. Kriminalvården uppskattar att cirka 350 personer (vid start) kommer att arbeta på kriminalvårdsanstalten, dessa ingår i

uppskattningen till <1 000 ÅDT tillsammans med bland annat varuleverans och besökare. Den enskilda vägen bedöms i nuläget ha <100 ÅDT.

Trafiken på E22:an och på avfarten mot Halltorp/Yggesbo/Prästlycke kommer att öka med 1 000%. Det är en mycket hög belastning som kommer att ha stor påverkan på såväl djurlivet som på naturen. En mängd arter följer idag E22:an i riktning norr/syd och här finns risker med att ytterligare stänga spridningsvägar/korridorer. Exempel på arter som skulle kunna uppehålla sig och förflytta sig inom området är hasselmus, större vattensalamander, hasselsnok och långbensgroda, alla arter med högt skyddsvärde.

De anför även att detaljplanen ska upphävas mot bakgrund av miljö- och hälso-påverkan genom buller och hänvisar till de omständigheter som angivits i Ronny Widerströms yttrande.

Annica Lewander och Michael Ljunggren har, efter att ha förelagts av domstolen, lämnat följande yttrande i frågan om varför de ska anses ha klagorätt i målet. De är ägare till fastigheten Kalmar Uttersbo 1:7, vilken är belägen i när-område till föreslagen detaljplan och som kommer att påverkas av densamma. Fastigheten är belägen endast någon kilometer från det område som ingår i detaljplanen. Uppförandet av anstalten kommer att kraftigt påverka deras närmiljö och de vägar de regelbundet nyttjar. Driften av anstalten kommer att skapa betydande olägenheter för dem i form av störningar som kraftigt förhöjda bullernivåer och starka ljusstörningar i närmiljön som uppstår i form av extrem belysning nattetid från anstalten. Vidare kommer det bli stor åverkan och inverkan på närliggande natur och miljö samt dess djurliv. Slutligen uppstår olägenheter genom stor ökning av trafiken på Prästlyckevägen. Allt sammantaget innebär att de ska ses som sakägare.

Ronny Widerström har anfört i huvudsak följande. Antagandet av detaljplanen är lagstridigt och har inte skett i överensstämmelse med vad som anges i

plan- och bygglagen (2010:900), bl.a. vad avser lokaliserings- och lämplighetsbedömningar samt i miljöbalken (1998:808), bl.a. vad avser bullerpåverkan. En vårdanstalt ska definitivt inte placeras invid en starkt bullrande Europaväg som nu föreslagits utan ska placeras i en lugn avskild och inte bullrig miljö.

Någon lokaliserings- och lämplighetsbedömning torde inte ha föregått beslutet att lägga en vårdanstalt dikt an invid motortrafikleden E22 utan detta torde vara ett rent politiskt beslut. Man lägger naturligtvis inte en vårdanläggning dikt an mot en starkt trafikerad Europaväg där i så fall mycket starkt skadligt trafikbuller skulle komma att drabba vårdanläggningen.

Enligt 2 kap. 6 a§ PBL ska bostadsbyggnader vid planläggning lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller och utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller. Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Angränsningen av detaljplanen mot motortrafikled E22 med tillåten hastighet på 110 kilometer/timme och cirka 7 000 fordonsrörelser per dygn kommer att inom vårdanstaltområdet ge ett utbrett mycket kraftigt trafikbuller i form av hörbart högfrekvent buller och hörbart lågfrekvent buller, liksom även inte hörbart infraljud. Infraljud med frekvens <20 Hz är inte hörbart och är nästan omöjligt att bli av med eftersom det passerar igenom väggar och andra hinder utan att skiljas av. Infraljud anses skadligt och kan ge upphov till en rad sjukdomstillstånd såsom exempelvis migrän, stress, hjärtbesvär, illamående, magproblem, sömnstörningar, koncentrationssvårigheter, tinnitus m.fl. och är en lömsk påverkan eftersom den varken syns eller hörs. Infraljudet kommer på ett påtagligt sätt att drabba vårdtagare och personal om vårdanstalten kommer till utförande på nu föreslagen plats direkt invid E22.

Om man ur miljöbalkens synvinkel anser att E22 skulle vara en miljöfarlig verksamhet, även om den styrs av väglagen, så skulle enligt hans förmenande en vårdanstalt av hälsoskyddsskäl och enligt miljöbalken inte tillåtas att anläggas så nära en bullrig miljöfarlig verksamhet. Vårdtagarna ska, enligt 4 kap. 1 § fängelselagen (2010:610) ges möjlighet att vistas utomhus minst en timme varje dag. Därför finns inom detaljplaneförslaget irriterade utevistelseområden i direkt anslutning till de planerade sju vårdbyggnaderna. Det närmaste utevistelseområdet ligger endast cirka hundra meter från den starkt bullrande E22. Vad han vet har Kalmar kommun inte låtit utföra någon bullermätning, varken innan eller efter man köpt in detaljplaneområdet trots att E22 löper alldeles invid området. Han har besökt detta planerade utevistelseområde cirka 100 meter från E22. På den ungefärliga platsen i fråga kunde han konstatera att vägtrafikbullret var så högt att han endast kunde vistas där en kort stund varefter han fick ta på sig hörselskydd och lämna platsen. Han hann dock mäta upp momentanbullret på platsen vilket uppgick till mellan cirka 60 - 75 dB(A) beroende på trafikintensitet och vilken typ av fordon som körde förbi på motortrafikleden. Bullervärdet invid motortrafikleden uppmättes till cirka 80 - 87 dB(A) också beroende på trafikintensitet och typ av fordon vid mätillfällena. Värdena mättes upp med flera olika bullerapplikationer i mobiltelefon varför uppmätta värden kan ha en viss osäkerhet.

Något som man över huvud taget inte berört i detaljplanesammanhanget är att när mellan 7 000-10 000 fordon per dygn kommer att passera på E22 invid den planerade kriminalvårdsanstalten så kommer en ansenlig mängd fordonsavgaser att avges. Särskilt vid väderlek då vind ligger på från motortrafikleden mot kriminalvårdsanstalten kommer vårdtagarna och personalen att påverkas negativt av utsläppsgaserna.

Personalen vid kriminalvårdsanstalten i Halltorp, cirka 400 personer, torde huvudsakligen rekryteras ur den personal som friställs när Centralfängelset i Kalmar avvecklas. Detta innebär att personalen får åka 60 kilometer tur och retur för att ta sig från bostaden i Kalmar till sitt arbete i Halltorp och tillbaka

hem igen. Detta ger årligen tusentals timmar i transporttid till ingen nytta. Dessutom är det så att ett nytt storhäkte ska byggas i Kalmar och då tillkommer 60 kilometers körning för varje häktad som ska köras mellan häktet i Kalmar och kriminalvårdsanstalten i Halltorp. De totala körningarna årligen skulle kunna röra sig om cirka en miljon mil räknat utifrån att 400 personer kör sex mil dagligen under 365 dagar. Detta är naturligtvis räknat i överkant men man bör tänka på, som i detta fall, att avståndet mellan bostad/häkte och kriminalvårdsanstalt spelar stor roll då det gäller tidsspillan och miljöutsläpp.

Enligt hans bestämda uppfattning är det helt fel att lägga en kriminalvårdsanstalt invid E22 vid Halltorp. Om projektet genomförs kommer bullerpåverkan från E22 inte att bli acceptabel även om man lägger flera hundra miljoner kronor i bullerdämpande åtgärder. Kvar kommer ändå att finnas en allmänt förhöjd oacceptabel bullernivå tillsammans med det skadliga och sjukdomsframkallande infraljudet. Tilläggas kan att begränsningsvärden för buller vad avser vårdanstalter inte finns, men däremot för bostäder varför man kan se vårdanstalter som någon typ av bostäder, dock att vårdanstalter ur påverkanssynpunkt för buller bör jämföras med sjukhus och liknande.

Kalmar kommun har internt och via kommunstyrelse och kommunfullmäktige pekat ut ett område i kommunens ytterkant där det behövs arbetstillfällen och byggas bostäder, alltså ett politiskt ställningstagande. Det kommunen däremot inte har gjort är att man inte tillräckligt noga följt upp de lokaliserings- och lämplighetsbedömningar som enligt plan- och bygglagen skulle utföras och inte heller närmare i sammanhanget följt upp och tagit hänsyn till annan lagstiftning exempelvis miljöbalken med dess förordningar och föreskrifter.

Kommunen borde ha anlitat ett opolitiskt konsultföretag som exempelvis via GIS kunde ha tagit fram ur lokaliseringssynpunkt lämpliga platser för en kriminalvårdsanstalt där sedan kommunen utifrån framkomna alternativ ur kommunens synvinkel valt ut lämplig plats. Han har förhört sig hos konsultföretag och fått veta att en sådan förhållandevis enkel undersökning med lätthet

hade kunnat genomföras och där man även vägt in bullerpåverkan samt exempelvis avståndet till nya storhäftet i Kalmar. En sådan lokaliseringsprövning skulle kosta cirka 15 000 kronor och tidsmässigt kunna genomföras under en veckas tid allt för att i enlighet med gällande lagstiftning kunna hitta lämpligare platser för att etablera en större kriminalvårdsanläggning inom Kalmar kommun.

Enligt hans uppfattning är platsen i fråga olämplig för den planerade verksamheten sett utifrån bullerpåverkan från den mycket närliggande motortrafikleden E22 samt även sett utifrån en rad andra aspekter såsom exempelvis att vattendrag med strandskydd finns inom området, att sex gravfält samt en fossil åker finns inom området samt att området verkar mycket kuperat, stenigt och bergigt vilket ur anläggningssynpunkt skulle bli mycket kostsamt att exploatera.

Ronny Widerström har efter att ha förelagts av domstolen lämnat följande yttrande i frågan om varför han ska bedömas ha klagorätt i målet. Han vidhåller vad han tidigare anfört i målet och tillägger följande. Planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt denna lag ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företrädere ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap. och 4 kap. 1-8 §§ miljöbalken ska tillämpas.

Placeringen av vårdanstalten invid den bullrande motortrafikleden strider även mot annan lagstiftning än plan- och bygglagen och miljöbalken exempelvis arbetsmiljölagen. Förutom buller och avgaser från motortrafikledens nästan 10 000 fordon per dygn så kan ur hälso- och miljöhänsyn även framhållas påverkan av mikropartiklar från fordonens däckslitage m.fl. som kommer att påverka vårdtagare och personal. Man räknar med att mikropartiklar orsakar minst 7 000 människors död årligen i Sverige.

Kriminalvårdsanstalten kommer att kosta cirka 1 000 miljoner kronor samt ha cirka 400 vårdtagare, de flesta troligen från våra storstäder, samt lika stor personalstyrka om cirka 400 arbetstagare, de flesta från Kalmar. Detta innebär en kraftig ökning av antalet personer som uppehåller sig i Halltorpsområdet och som kommer att innebära en stor press på behovet av samhällsnyttiga åtgärder och en kraftig press på Halltorp som samhälle inte minst inom trafikområdet, vilket kommer att starkt påverka boende i Halltorp vad gäller på- och avfarter vid Halltorp där trafiken till och från kriminalvårdsanläggningen ska samsas med trafiken till och från Halltorp.

Fängelselagen styr och reglerar vad som ska gälla för de intagna på den planerade kriminalvårdsanstalten i Halltorp. Här redogörs för vårdtagarna vad avser bl.a. sysselsättningsplikt, vistelse utomhus, fritidssysselsättning, besök, permission, utslussning, frigång, vårdvistelse, halvvägshus, utökad frigång, frigivning m.fl. Många boende i Halltorp och även skolelevernas föräldrar och bekanta undrar och ställer sig frågor om vad de här olika begreppen betyder och innebär för de som bor i Halltorp exempelvis om det ska byggas halvvägshus här i Halltorp där kriminella ska bo och i så fall var, innebär utökad frigång att deras barn vid Halltorpsskolorna kan träffa på kriminella vid raster och vid barnens naturlektioner i skogsområden, innebär permission att de kriminella kan samlas och träffa och umgås med sina kompisar i Halltorps centrum, innebär frigång att de kriminella fritt kan vandra runt i Halltorp och kanske nyttja knark tillsammans med skolelever m.fl.

Sammantaget är det hans och många Halltorpsbors uppfattning att om kriminalvårdsanläggningen placeras i Halltorp kommer varje boende i Halltorp att ur olika aspekter starkt påverkas. Det är hans uppfattning att påverkan blir så stor och i sådan mångfacetterad omfattning, kanske genom sänkta huspriser, att samtliga boende (fastighetsägare) i Halltorp oavsett avståndet till kriminalvårdsanstalten ska anses vara så berörda att de anses vara sakägare vad avser att yttra sig över detaljplanen.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande.

BESLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar Annica Lewanders och Michael Ljunggrens samt Ronny Widerströms överklaganden.

SKÄL FÖR BESLUT

Beslut om antagande av detaljplan får enligt 13 kap. 8 § plan- och bygglagen och 42 § förvaltningslagen (2017:900) överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Enligt praxis anses beslut om att anta en detaljplan angå ägare till en fastighet som ligger inom planområdet, direkt gränsar till planområdet eller endast skiljs åt från planområdet av en gata eller en väg. Skulle en fastighet i nära grannskap vara berörd på något särskilt sätt kan också den omständigheten föra med sig att beslutet angår ägaren så som förutsätts för klagorätt. Avgörande för rätten att överklaga är den effekt som beslutet har för klaganden. Bedömningen ska göras med viss restriktivitet (se bl.a. NJA 2017 s. 421 och MÖD 2018:7).

Annica Lewanders och Michael Ljunggrens fastighet varken omfattas av eller gränsar direkt till planområdet. Någon klagorätt föreligger därför inte på denna grund. Domstolen har därmed att pröva om beslutet kan anses angå dem genom att de är särskilt berörda på annat sätt. Anläggandet av kriminalvårdsanstalten sker på ett relativt långt avstånd från deras fastighet, varför de inte kan antas vara berörda enbart på grund av närheten till planområdet. Vad Annica Lewander och Michael Ljunggren har anfört angående bullernivåer, trafikökning och belysning av anstalten nattetid m.m. innebär, enligt domstolens mening, mot bakgrund av avståndet till deras fastighet inte att de är särskilt berörda av beslutet. De är därmed inte berättigade att överklaga beslutet och deras överklagande ska därför avvisas.

Ronny Widerströms fastighet varken omfattas av eller gränsar direkt till planområdet. Någon klagorätt för honom föreligger därför inte på denna grund. Domstolen har därmed att pröva om han är särskilt berörda på annat sätt. Anläggandet av kriminalvårdsanstalten sker på ett relativt långt avstånd från hans fastighet, varför han inte kan antas vara berörda enbart på grund av närheten till planområdet. Vad Ronny Widerström har anfört i överklagandet innebär, enligt domstolens mening inte att han är särskilt berörd av beslutet. Ronny Widerström är därmed inte berättigad att överklaga beslutet och hans överklagande ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-11)

Överklagande senast den 7 juni 2022.

Anna Rapphed

Helena Carling

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2021-12-20

VÄXJÖ TINGSRÄTT
3:3

INKOM: 2022-01-27
MÅLNR: P 462-22
AKTBIL: 3

Kommunfullmäktige

§ 235

Detaljplan för fastigheten Namnerum 10:1 med flera, Halltorp, kriminalvårdsanstalt

Dnr KS 2020/1089

Handlingar

Utdrag ur samhällsbyggnadsnämndens protokoll den 25 november 2021, § 208.

Samhällsbyggnadskontorets skrivelse den 28 oktober 2021.

Förslag till detaljplan.

Kommunstyrelsens protokoll den 7 december 2021, § 211.

Bakgrund

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en ny kriminalvårdsanstalt inom planområdet. Vidare är syftet att även möjliggöra för ett verksamhetsområde.

Kommunstyrelsen har föreslagit att kommunfullmäktige antar detaljplan för del av fastigheten Namnerum 10:1 med flera, Halltorp.

Överläggning

Under överläggningen föreslår Johan Persson (S) – med instämmande av Christopher Dywik (KD), Micael Foghagen (SD), Magnus Uhr (S) och Thoralf Alfsson (-) – att kommunfullmäktige ska bifalla kommunstyrelsen förslag.

Efter att överläggningen avslutats beslutar kommunfullmäktige att bifalla kommunstyrelsen förslag.

Beslut

Kommunfullmäktige antar förslag till detaljplan för del av fastigheten Namnerum 10:1 med flera, Halltorp, kriminalvårdsanstalt.

Sekreterare

Jonas Sverkén

Kommunfullmäktige

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2021-12-20

Justeras

Roger Kaliff
ordförande

Gunnar Olsson

Lillemor Marcus Jonsson

Hur man överklagar

MMD-11

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från beslutets datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i beslutet.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningsstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Kommunstyrelsen

Uppföljning av åtgärder med anledning av granskning avseende hantering av leverantörsfakturer

På uppdrag av revisorerna i Kalmar kommun genomförde PwC år 2020 en granskning av hantering av leverantörsfakturer med den samlade bedömningen att den interna kontrollen inte var helt tillräcklig. I september år 2020 överlämnades upprättad revisionsrapport till kommunstyrelsen.

I den upprättade granskningsrapporten framgick bedömningar och rekommendationer;

- två fakturasystem försvårar hanteringen
- arbetet med införandet av e-handelssystemet och e-handel bör struktureras och förankras i organisationen, samt med ökad takt i syfte att få en effektivare och säkrare fakturahantering
- behov av att utveckla tillämpningsanvisningarna, samt att verksamhetshandboken behöver uppdateras med manualer för handhavande av e-handelssystemet.
- stickprovskontrollerna inom ramen för det interna kontrollarbetet behöver ses över
- regelverket behöver ses över avseende attest av personliga utlägg
- det bör vara en större enhetlighet i handläggningen av leverantörsfakturer mellan förvaltningarna
- säkerställa att kontroller sker enligt reglementet, dvs vilka kontroller som ska utföras av ekonomihandläggare på ekonomi- och lönecenter och vilka kontroller som ska utföras av beställare/mottagande verksamhet
- rekommendation lämnades att en attestrad läggs till för att öka spårbarheten av vem som har utfört respektive kontroll samt att det inte ska vara systemmässigt möjligt att ändra i attestraden, utan spårbarhet, när mottagningsattest är utförd
- rekommendation lämnades angående att gemensamma utbildningsinsatser anordnas vid jämna mellanrum för att säkerställa tillämpning av regler och riktlinjer samt för att upplysa om nyheter och förändringar inom redovisningsområdet
- rekommendation lämnades att beställning via serviceportal införs även för e-handelssystemet för att säkerställa att samtliga uppgifter är angivna, att beställningen görs av rätt person samt att spårbarheten förbättras

- utifrån ett urval av fakturor uppfyllde en tredjedel inte kravet på fullständig verifikation, med avvikelser vad avser angivande av syfte och deltagare, momsavdrag, vad affärshändelsen avser, felkonteringar samt attest hänförlig till egen person
- rekommendation lämnades att utfallet av granskningen kommuniceras till ekonomihandläggare och attestanter i form av utbildningsinsats för att framgent uppnå en bättre följsamhet gentemot lagens krav, riktlinjer och rutiner.

Av kommunstyrelsens svar, behandlat i februari 2021, framgår att reglementet för kontroll av verifikationer kommer att revideras för att anpassas till e-handelssystemet samt kompletteras med vad som gäller för förtroendevaldas utlägg.

Kontoplanen kommer att utökas med ytterligare tillämpningsanvisningar för baskonton.

Arbetet med införandet av endast en fakturahanteringsmodul och fullföljandet av centraliseringen inleddes under 2020.

Instruktion för hantering av e-tjänstens fakturahanteringsmodul samt en utbildningsplan för att säkerställa att utbildningsinsatser anordnas med jämna mellanrum för de som hanterar leverantörsfakturor kommer att tas fram under 2021.

Nämndernas stickprovskontroller inom ramen för det interna kontrollarbetet kommer att ses över avseende metodik och urvalets storlek.

Vi önskar genom ett skriftligt svar från kommunstyrelsen erhålla en avstämning om vad som sedan granskningen och kommunstyrelsens svar på revisionsrapporten realiserats avseende bedömningar och rekommendationer, samt vad som eventuellt bedöms kvarstå att åtgärda eller utveckla. Detta svar önskas senast den 31 oktober 2022.

För kommunens revisorer

Per Dahl
Ordförande

Jan Bengtsson
Vice ordförande

Handläggare
Pia Olsson
0480-450991

Datum
2022-05-03

Nulägesrapport ej verkställda bostadsbeslut kvartal 1, januari – mars 2022

Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS

Servicebostad – 4 beslut   1 person har flyttat in i bostad
under kvartal 1.

Planering för övriga 3 har påbörjats.

Gruppboende – 12 beslut   1 person har flyttat in i
gruppboende. 1 person har erbjudits
bostad men valt att tacka nej. 1 person har
erbjudits bostad f o m 1/5 och tackat ja.

För övriga finns ingen bostad att erbjuda.

3 av besluten är förhandsbesked från
Torsås, Borgholm och Helsingborg.

Korttidsboende/Särskilt boende enligt SoL

Korttidsboende – 4 beslut   Alla är verkställda. Ingen
väntar.

Särskilt boende – 5 beslut   1 person har flyttat in i bostad under kvartal 1.

1 person har erbjudits boende f o m 1/6-22 och tackat ja. 2 personer har erbjudits boende men valt att tacka nej. 1 person vill endast flytta till ett specifikt boende och önskar vänta tills något blir ledigt där.

Kommentar

Det är fortfarande högt tryck med ett fåtal lediga bostäder att erbjuda i gruppboende. Lediga bostäder matchar inte heller behoven fullt ut. Planering finns att starta upp ny gruppboende med 6 lägenheter vid årsskiftet där arbetet med att matcha behov har påbörjats, bl a samtal med företrädare.

Serviceboende/Särskilt boende är mer i balans.

Handläggare
Johnny Lesseur
0480-450000

Datum
2022-05-03

Rapportering ej verkställda beslut 1:a kvartalet 2022

RAPPORTERING EJ VERKSTÄLLDA BESLUT 1:A KVARTALET 2022

Ej verkställda beslut IFO SoL

	Nya 1:a kvartalet	Nya 1:a kvartalet verkställda	Återrapporterade	Verkställda tidigare rapporterade	Avslutade utan verkställighet (*)	Nya och avslutade utan verkställighet (*)	S:a kvarstående ej verkställda till nästa kvartal
Kontaktfamilj	1		2				3
Öppenvård ATV							0
Kontaktperson	1		1				2
Öppenvård familjebehandling							0

Ej verkställda beslut OF SoL

	Nya 1:a kvartalet	Nya 1:a kvartalet verkställda	Återrapporterade	Verkställda tidigare rapporterade	Avslutade utan verkställighet (*)	Nya och avslutade utan verkställighet (*)	S:a kvarstående ej verkställda till nästa kvartal
Kontaktperson							0
Sysselsättning	3		9		2		12
Boende			2		1		2

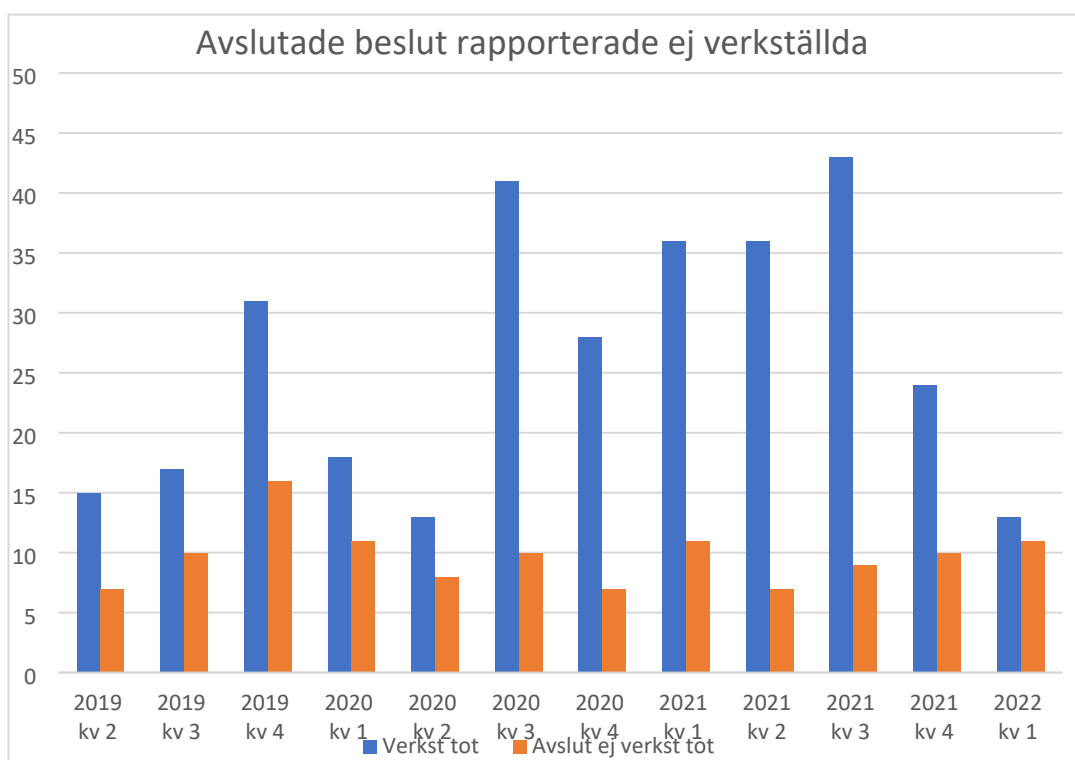
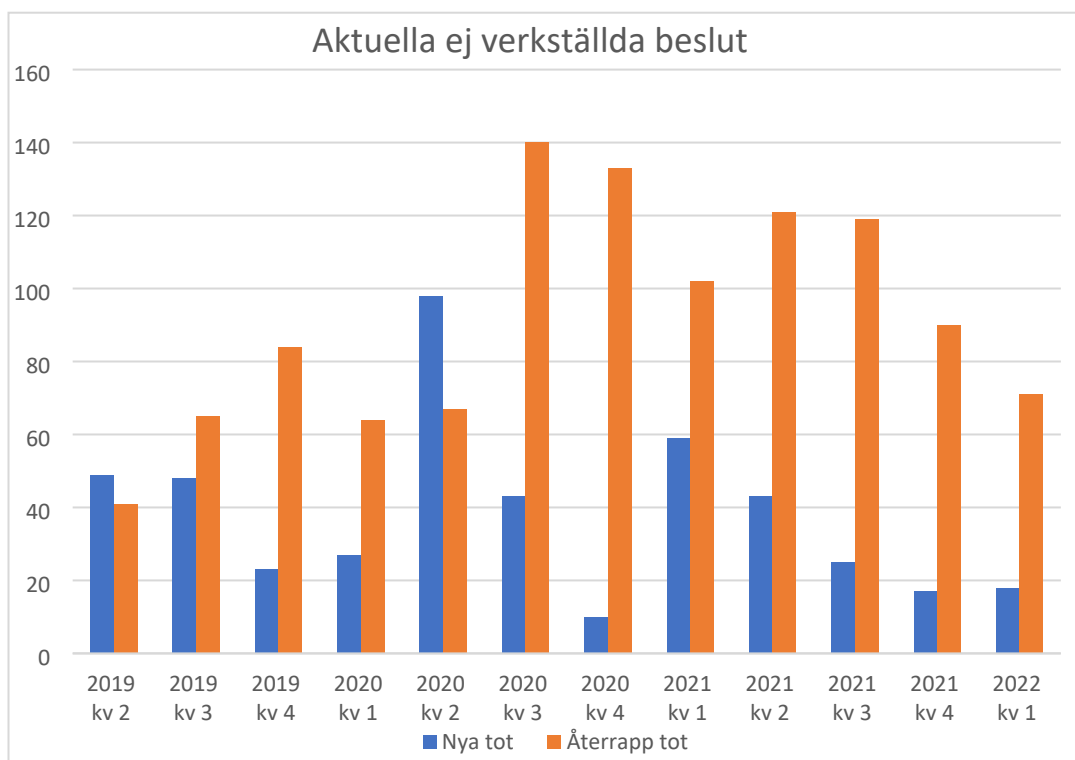
Ej verkställda beslut LSS

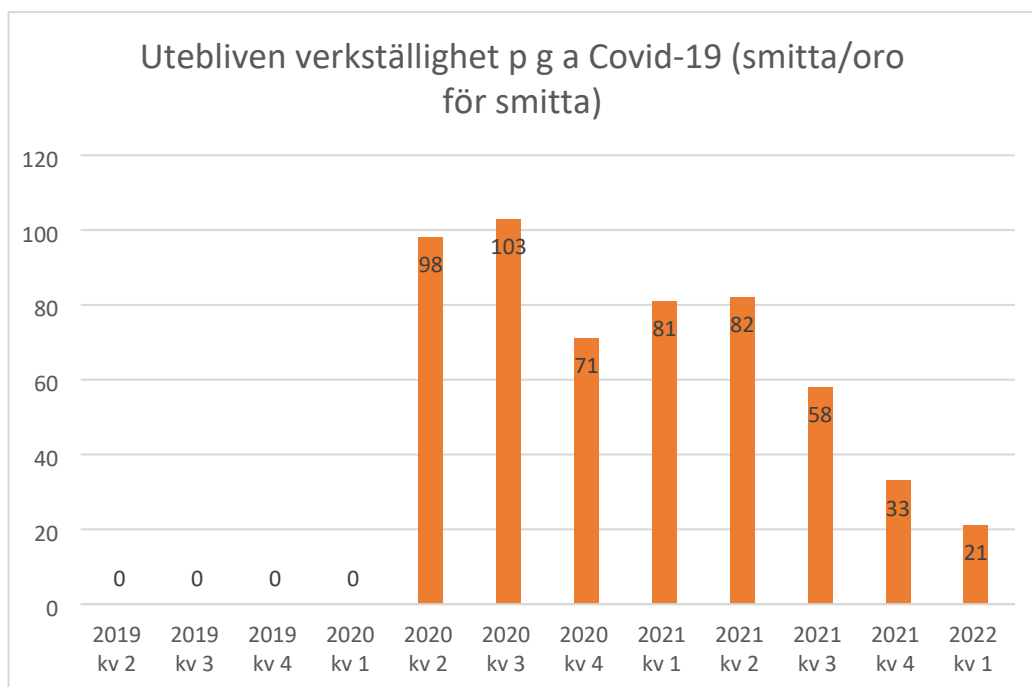
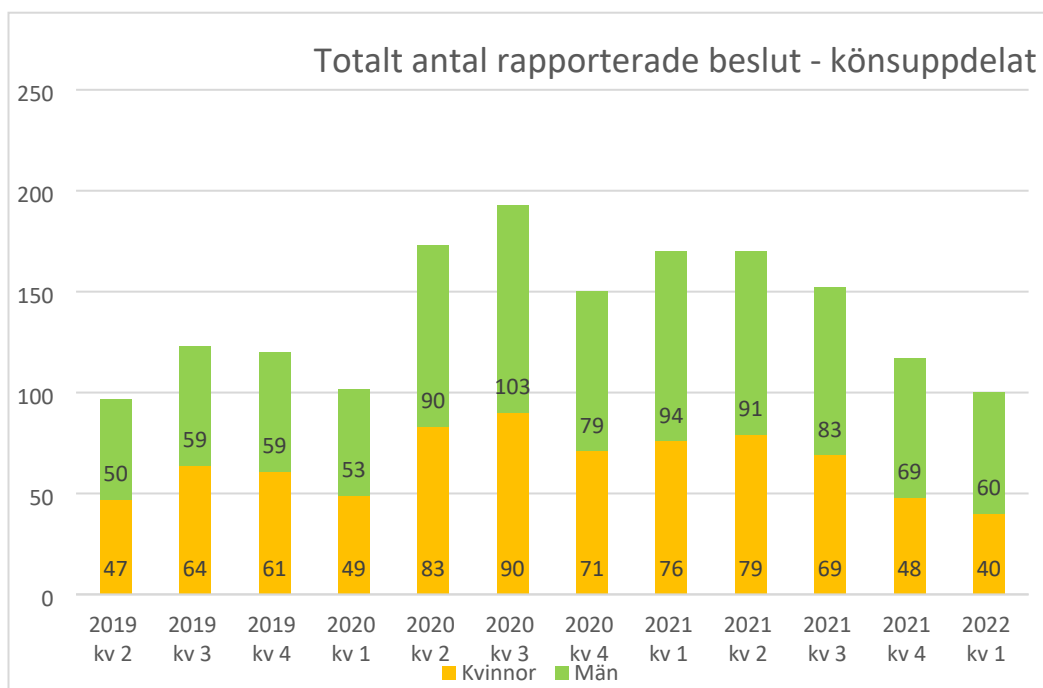
	Nya 1:a kvartalet	Nya 1:a kvartalet verkställda	Återrapporterade	Verkställda tidigare rapporterade	Avslutade utan verkställighet (*)	Nya och avslutade utan verkställighet (*)	S:a kvarstående ej verkställda till nästa kvartal
Kontaktperson	3	1	11	5	2		14
Daglig verksamhet	3	1	26	2	6		29
Bostad med särskild service	2		8	2			10
Ledsagning			1				1
Korttidsvistelse	2	1	1	1			3
Avlösarservice							0
Personlig assistans							0

Totalt antal rapporterade beslut:	100
Varav kvinnor:	40
Varav män:	60

(*) Totalt 10 ärenden avslutade utan verkställighet, varav 1 där den enskilde hade avlidit.

1 ärende avslutades efter att tidsbegränsat beslut hade löpt ut. Övriga 8 har tackat nei till eller av sagt sig insatsen.

Socialnämnden

§ 104

Ej verkställda beslut 1:a kvartalet 2022

Dnr SN 2022/0288.11.01

Handlingar

Tjänsteskrivelse daterad 2022-05-03

Rapportering ej verkställa beslut 1:a kvartalet 2022

Nulägesrapport ej verkställda bostadsbeslut kvartal 1 2022

Bakgrund

Socialnämnden ska kvartalsvis redovisa ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Beslut som inte har verkställts inom tre månader från datum då beslut togs samt avbrott i verkställigheten, som har varat mer än tre månader, rapporteras. Besluten ska även redovisas till kommunens revisorer samt rapporteras till kommunfullmäktige.

Det totala antalet rapporterade ärenden för 1:a kvartalet 2022 uppgick till 100 – en minskning med 17 ärenden jämfört med 4:e kvartalet föregående år. Antalet nyrapporterade ärenden uppgick till 18, vilket är en liten uppgång, jämfört med förra rapporteringstillfället (17). Därmed bröts den nedåtgående trend som har pågått under de föregående fyra kvartalen. Antalet återrapporteringar minskar fortsatt, från 90 under kvartal 4, till 71 för här aktuellt kvartal. Även beslut som rapporterades verkställda under 1:a kvartalet minskade; till 13, vilket är 11 färre än under det föregående kvartalet (24). Detsamma gäller för antalet ej verkställda eller avbrutna verkställigheter till följd av smitta/oro för smitta rörande covid-19. Dessa minskade till 21, jämfört med 33 under kvartal 4.

Flest rapporterade beslut totalt avser daglig verksamhet enligt LSS/sysselsättning SoL (52). Detta innebär en fortsatt trendmässig minskning, denna gång med 17 ärenden, jämfört med förra kvartalet och beror bland annat på att fler har kunnat återgå i sysselsättning efter vaccinering. Därefter följer kontaktperson enligt SoL/LSS (24), bostad med särskild service enligt LSS/särskilt boende SoL (15) och korttidsvistelse enligt LSS (5).

Sammanfattningsvis kan konstateras att antalet ej verkställda beslut per kvartal nu är tillbaka på den nivå som rådde innan pandemin bröt ut.

Socialnämnden**UTDRAG**

Sammanträdesdatum
2022-05-24

Beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna informationen avseende ej verkställda beslut för 1:a kvartalet 2022 och överlämna denna till kommunfullmäktige.

Sammanställningen skickas även till kommunrevisorerna.

Sekreterare

Carina Björkman

Justeras

Roger Holmberg
ordförande

Micael Nilsson

2022-05-27 11:18 CEST

Partier skickar gemensamt brev till Polisen

En ökad permanent närvaro på lång sikt. Det är en önskan riktad till Polisen i ett brev som nu skickas från samtliga partier i kommunfullmäktige. Brevet sänds till regionpolischef Jarl Holmström och polisområdeschef Patrik Oldin.

Brevet i sin helhet:

Vi skriver till er med en tydlig önskan om en långsiktigt ökad permanent närvaro i Kalmar, efter de senaste månadernas skjutningar och mord. Självklart skapar det som hänt oro.

Utöver fyra mord i publika miljöer har det under våren skjutits mot flera lägenheter med stor risk för tredje person.

Det ligger i hela samhällets intresse att beröva den grova kriminaliteten utrymmet att öppet bedriva narkotikaförsäljning och använda skjutvapen i publika miljöer.

Efter de första två morderna fick polisen lokalt förstärkning av yttre personal under några veckor, vilket med stor sannolikhet förhindrade ytterligare ett eller flera mord. En liknande förstärkning behöver nu göras och det över tid.

Utöver fler personal i yttre tjänst behöver också polisens utredningsresurser förstärkas, för att en skyndsamt lagföring ska kunna ske av de grovt kriminella när det är möjligt.

Vi ser också ett stort behov av områdespoliser som ges möjlighet att verka i framför allt Norrliden under sommaren, för att minska och förebygga rekrytering av ungdomar in i grov kriminalitet.

Problemen i Kalmar kommun är fortfarande på en nivå där en vändning av utvecklingen är möjlig, om resurser tillförs polisen och rätt prioriteringar görs.

Polislagens formuleringar om att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd behövs sannerligen i Kalmar just nu.

Med förhoppningar om fortsatt gott samarbete för ett tryggare Kalmar!

Kalmar den 27 maj 2022

Dzenita Abaza (S)

Hanne Lindqvist (M)

Petra Gustavsson (SD)

Erik Ciardi (C)

Liselotte Ross (V)

Lotta Wahlmino (L)

Christopher Dywik (KD)

Max Troendlé (MP)

Kontaktpersoner

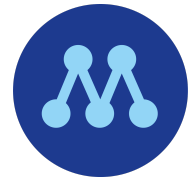

Christina Bringfors-Dahlgren

Presskontakt

Kommunikationschef

christina.bringfors-dahlgren@kalmar.se

Motion till kommunfullmäktige

Barnfamiljer med ekonomiskt bistånd bör få behålla det tillfälliga tilläggsbostadsbidraget

Regeringen planerar att införa ett tillfälligt extra bostadsbidrag fr.o.m. den 1 juli 2022. Från det datumet och året ut kommer alla barnfamiljer som har bostadsbidrag att få ett extra tillskott till hushållskassan varje månad. Det tillfälliga bostadsbidraget kommer att betalas ut automatiskt och det är tänkt att hjälpa barnfamiljerna att klara av de snabbt stigande levnadskostnaderna.

Barnfamiljer som har försörjningsstöd har ofta också bostadsbidrag. Dessa kommer då att få ett extra tillskott till hushållskassan på i genomsnitt 700 kronor i månaden. Under normala omständigheter så får inte barnfamiljer med försörjningsstöd behålla den extra inkomsten. I stället sänks deras ekonomiska bistånd med samma belopp som de får i extra tillskott.

Som Dagens Eko rapporterat (2022-05-03), så har även barnfamiljer som lever på försörjningsstöd svårt att få pengarna att räcka till sedan inflationen har stigit. Även om priset på livsmedel och hygienartiklar snabbt ökar kommer alltså inte några av samhällets mest utsatta barnfamiljer att få ta del av det tillfälliga bostadsbidraget. Deras levnadsstandard kommer i stället att bli sämre.

Det beror på att nivån på försörjningsstödet, som bestäms av socialdepartementet, endast höjs en gång om året. I nuläget finns det enligt Dagens Eko inga planer på att höja försörjningsstödet.

Vi moderater anser att barnfamiljer med försörjningsstöd ska få behålla det tillfälliga tilläggsbostadsbidraget utan att deras ekonomiska bistånd sänks. Vi värnar om alla barns rätt att få känna sig trygga och att barnens bästa ska prioriteras.

Kalmarmoderaterna anser därför att barnfamiljer med ekonomiskt bistånd ska få behålla sitt tillfälliga tilläggsbostadsbidrag.

Kalmarmoderaterna föreslår därför att om det införs ett tillfälligt tilläggsbostadsbidrag den 1 juli 2022, så ska barnfamiljer med ekonomiskt bistånd få behålla den inkomstförstärkning som detta tilläggsbostadsbidrag ger och att kommunfullmäktige beslutar:

att barnfamiljer med ekonomiskt bistånd får behålla det tillfälliga extra bostadsbidraget (om det införs), utan att försörjningsstödet minskas med motsvarande belopp.

Lisa Jalmander (M)

Micael Nilsson (M)

Kalmar Kommunbolag

Angående presidiernas roll

Kommunens revisorer har i samband med behandling av Kommunbolagets samlade svar på inom kommunkoncernen genomförd förstudie av ”Bolagsstyrelsens roll avseende ledning, styrning och uppföljning” uppmärksammat behov av att tydliggöra och definiera presidiernas roll i styrelsearbetet, framförallt kopplat till den ärendeberedning som sker inför styrelsesammanträden.

För att skapa transparens kring hur styrelsearbetet sker, önskar vi att Kommunbolaget ser över nuvarande ramverk för arbetsordning i syfte att förtydliga presidiernas roll, samtidigt med iakttagande om vad som aktiebolagslagen reglerar om ordförandes roll. Denna översyn kan ske i samband med nästa ordinarie uppdatering.

För kommunens revisorer

Per Dahl
Ordförande

Jan Bengtsson
Vice ordförande

**Servicenämnden
Kommunstyrelsen**

**För kännedom
Kommunfullmäktiges presidium**

Uppföljande granskning av fastighetsunderhåll

På uppdrag av revisorerna i Kalmar kommun har PwC genomfört en uppföljande granskning av fastighetsunderhåll i syfte att bedöma om servicenämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med hänsyn till revisorernas bedömda brister och rekommendationer i tidigare genomförd granskning.

Vi ser allvarligt på utfallet av den uppföljande granskningen där flera bedömningar om ej eller delvis uppfyllda revisionsfrågor kvarstår, framförallt avseende ett uppdaterat fastighetssystem till grund för underhållsplaneringen.

Vi beslutade vid vårt sammanträde den 19 maj 2022 att överlämna upprättad rapport till servicenämnden, samt även till kommunstyrelsen inom ramen för styrelsens uppsiktsplikt med koppling till god ekonomisk hushållning. Rapporten överlämnas även för kännedom till kommunfullmäktiges presidium.

Av rapporten framgår, med föregående revisionsrapport och servicenämndens svar som grund, vilka åtgärder som vidtagits och vad som kvarstår utifrån bedömningar och rekommendationer.

Vi önskar få svar från servicenämnden, senast den 31 oktober 2022, med redogörelse av åtgärder utifrån den uppföljande granskningens resultat. Vidare önskar vi få svar från kommunstyrelsen, senast den 31 oktober 2022, med redogörelse för styrelsens syn på rapportens resultat utifrån uppsiktsplikt med koppling till god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktiges presidium får ta ställning till om revisionsrapporten ska biläggas fullmäktiges handlingar.

För kommunens revisorer

Per Dahl
Ordförande

Jan Bengtsson
Vice ordförande

Uppföljande granskning -fastighetsunderhåll

Kalmar kommun

2022-05-19

Jörn Wahlroth

Sammanfattning

Syftet med den uppföljande granskningen och revisionsfrågan har varit att bedöma om servicenämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med hänsyn till revisorernas bedömda brister och rekommendationer i tidigare genomförd granskning av fastighetsunderhåll. Granskningen genomfördes år 2019 med bedömningen att kommunens servicenämnd "inte helt har ändamålsenliga rutiner med tillräcklig intern kontroll för planering och genomförande av kommunens fastighetsunderhåll". Bedömningen grundades bland annat på att det inte fanns ett uppdaterat fastighetssystem och där sidoordnade system bedömdes som sårbara. Vidare bedömdes att nämnden behövde tydliggöra kommunens fastighetsunderhåll i samband med budgetberedning, samt även i övrigt genom målambitioner och uppföljning av nyckeltal.

Utifrån iakttagelserna gör vi bedömningen att servicenämnden delvis vidtagit tillräckliga åtgärder med hänsyn till revisorernas bedömda brister och rekommendationer i tidigare genomförd granskning.

Resurser har tillskapats för att uppdatera och fortlöpande ajourhålla fastighetssystemet, men ännu kvarstår arbete för ett fullt ut uppdaterat systemet. Detta beräknas kunna ske först till utgången av år 2023.

Bedömningen kvarstår att nämnden behöver utveckla målambitioner för fastighetsunderhållet kopplat till en bedömning av vad som är tillräckliga ekonomiska resurser för planerat underhåll av fastigheter. Vidare att nämnden följer upp nyckeltal avseende fastighetsunderhåll för olika verksamhetsområden och fastighetstyper.

Vi bedömer att budgetförutsättningarna och det faktiska fastighetsunderhåll som kunnat genomföras sedan föregående granskning sannolikt har inneburit en ökad underhållsskuld.

Bedömningen är att nämnden, genom att fokusera på och lyfta fram underhållsbehoven i byggnader med riskkonstruktioner, delvis tydliggjort behoven avseende fastighetsunderhåll. Samtidigt kvarstår att kommunicera ett samlat behov av underhåll på kort och lång sikt utifrån ett uppdaterat fastighetssystem.

Kommenterar kopplade till vid föregående granskning lämnade rekommendationer (kursivt)

Vi rekommenderar, för att ge stöd för att bättre kunna kommunicera ett samlat underhållsbehov, för att reducera den sårbarhet som sidoordnade system innebär, samt för att stärka den intern kontrollen, att nämnden säkerställer att ett uppdaterat fastighetssystem ligger till grund för den underhållsplanering som sker.

Resursförstärkning har skett sedan ingången av år 2021. Det finns nu ett aktivt arbete med tydlig riktning mot ett fullt uppdaterat fastighetssystem, vilket bedöms kunna realiseras till utgången av år 2023. För närvarande är ca 30 % uppdaterat, där fastigheter med riskkonstruktioner varit prioriterat.

Vi rekommenderar att nämnden i större utsträckning tydliggör och kommunicerar behovet av underhållsinsatser i samband med kommunens budgetprocess. För sådana framställningar erhålls med ett uppdaterat fastighetssystem en bättre grund för att kunna redovisa och kommunicera behov på kort och lång sikt.

Nämnden har i underlag till budgetberedningen lyft fram och fokuserat på behoven avseende riskkonstruktioner. Samtidigt kvarstår att kommunicera ett samlat behov av underhåll på kort och lång sikt utifrån ett uppdaterat fastighetssystem.

Vi rekommenderar att nämnden utvecklar målbambitioner inom området, samt följer upp nyckeltal avseende fastighetsunderhåll för olika verksamhetsområden och fastighetstyper.

Rekommendationen kvarstår att nämnden behöver utveckla målbambitioner för fastighetsunderhållet kopplat till en bedömning av vad som är tillräckliga ekonomiska resurser för planerat underhåll. Vidare att nämnden följer upp nyckeltal avseende fastighetsunderhåll för olika verksamhetsområden och fastighetstyper.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	4
Avgränsning	4
Metod	4
Granskningsresultat	5
Finns ett system utformat för bedömning av underhållsbehovet, samt en underhållsplanering med tillräcklig framförhållning och långsiktighet?	5
Bedömning	6
Genomförs insatser i enlighet med underhållsplaneringen?	6
Bedömning	7
Finns tillräckliga ekonomiska resurser för genomförande av underhåll i enlighet med bedömt underhållsbehov?	7
Bedömning	9
Vilka proportioner planeras avseende akut underhåll/planerat underhåll och hur det ser ut i praktiken	9
Bedömning	10
Vilken uppföljning och återrapportering sker av genomfört underhåll?	10
Bedömning	11
Vilken kommunikation har servicenämnden med kommunstyrelsen i samband med budgetberedningen och vilket underlag erhåller budgetberedningen?	11
Bedömning	12

Inledning

Bakgrund

Under år 2019 genomfördes en granskning avseende fastighetsunderhållet. Bedömningen var att kommunens servicenämnd "inte helt har ändamålsenliga rutiner med tillräcklig intern kontroll för planering och genomförande av kommunens fastighetsunderhåll".

Bedömningen grundades bland annat på att det inte fanns ett uppdaterat fastighetssystem och där sidoordnade system bedömdes som sårbara.

Vidare bedömdes att nämnden behövde tydliggöra kommunens fastighetsunderhåll i samband med budgetberedning, samt även i övrigt genom målambitioner och uppföljning av nyckeltal.

Det bedömdes också att budgetförutsättningarna hade förbättrats under de senaste åren, men att nivån fortfarande inte var tillräcklig utifrån det bedömda behovet.

Kommunens revisorer har inom ramen för sin riskbedömning beslutat genomföra en uppföljande granskning utifrån tidigare bedömda brister och rekommendationer.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den uppföljande granskningen och revisionsfrågan är att bedöma om servicenämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med hänsyn till revisorernas bedömda brister och rekommendationer i tidigare genomförd granskning.

Revisionskriterier

Kommunallagen och kommunfullmäktiges styrande dokument.

Avgränsning

Den uppföljande granskningen avgränsas till servicenämndens ansvar för fastighetsunderhåll.

Metod

I samband med granskningen redovisas föregående rapports bedömningar, där uppmärksammade brister och rekommendationer lyfts fram, jämte det av servicenämnden lämnade svaret på granskningen.

Utifrån detta sker intervjuer med berörda tjänstepersoner, samt genomgång av relevanta protokoll med beslut, beredningsunderlag och andra handlingar.

Intervjuer har skett med förvaltningschef samt enhetschef fastighetsservice och underhållsingenjör. Avstämningar har skett med fastighetschefen.

Rapporten har varit föremål för sakavstämning.

Granskningsresultat

Finns ett system utformat för bedömning av underhållsbehovet, samt en underhållsplanering med tillräcklig framförhållning och långsiktighet?

Förgående granskning

Frågan bedömdes som delvis uppfylld. Vi bedömde att det fanns ett aktivt arbete med underhållsplanering med en översiktlig plan över fem år, samt en genomförandeplan på årsbasis. Vidare bedömde vi att det fanns rutiner för att genom bland annat besiktning och rondering identifiera underhållsbehov till grund för en underhållsplanering.

Den kritiska bedömning som gjordes avsåg arbetssättet med sidoordnade system i excel utifrån att det är sårbart vid exempelvis skifte av personal och att det ger en svag intern kontroll. Vi ansåg att ett uppdaterat fastighetssystemet behövs som grund för planeringen, där en fortlöpande dokumentation, exempelvis resultat av besiktningar och faktiskt genomfört underhåll, säkerställs i systemet. Ett uppdaterat system skapar bättre överblick för en långsiktig planering och underlättar ambitionen att samordna underhållsinsatser.

Bedömningen mynnade ut i rekommendationen:

Vi rekommenderar, för att ge stöd för att bättre kunna kommunicera ett samlat underhållsbehov, för att reducera den sårbarhet som sidoordnade system innebär, samt för att stärka den intern kontrollen, att nämnden säkerställer att ett uppdaterat fastighetssystem ligger till grund för den underhållsplanering som sker.

Servicekommitténs svar

Av servicekommitténs svar från den 30 september 2020, §92, framgår att förvaltningen har påbörjat rekrytering av en underhållsingenjör som ersätter en pensionsavgång. Den nya resursen kommer att ha som huvudinriktning att bygga upp systemet Xpand på nytt med målsättningen att 80 % av systemet ska vara uppdaterat till 2022.

Iakttagelser uppföljande granskning

Sedan ingången av år 2021 finns en underhållsingenjör anställd som huvudsakligen arbetar med att säkerställa aktuell information i kommunens fastighetsregister. Det finns även ytterligare administrativ resurs som stöd för arbetet. Målambitionen har inte kunnat nås, framförallt på grund av att systemplattformen behövt ändras och utvidgats i syfte att integrera andra stödjande system till en helhet.

För närvarande är ca 30 % av fastigheterna fullt ut uppdaterade i systemet. Prioritering har varit fastigheter med riskkonstruktion (fastigheter från 70- och 80-talet). För dessa fastigheter kan nu fastighetssystemet utgöra en stödjande grund för underhållsplaneringen, som i övrigt, liksom tidigare hanteras med stöd av Excel. Bedömningen är nu att fastighetssystemet i sin helhet ska vara uppdaterat före utgången av år 2023.

Organisation och rutinerna för bedömning av fastighetsunderhåll är i övrigt lika de som förelåg vid föregående granskning. Planering och uppföljning sker månatligen i en projektgrupp. Gällande beslut om vilka underhållsprojekt som ska prioriteras, svarar gruppen för förberedelser inför beslutsmöte. I beslutsgruppen ingår fastighetschefen, enhetschefen, förvaltare, arbetsledare och ingenjörer.

En utveckling för det okulära arbetet med underhållsbedömning har dock skett, genom en ökad systematik för besiktningar. Rutin och mall har tagits fram för implementering av ett enhetligt och kvalitetssäkrat arbetssätt med besiktningarna. Ambitionen är att säkerställa hur och vad som ska besiktas, samt att det sker enhetliga bedömningar.

Besiktningintervallen styrs av fastigheternas status och kan vara årliga, men även längre intervall kan förekomma. På sikt ska fastighetssystemet styra besiktningarna, genom att genomgång sker av det som systemet anger som kommande underhåll. Besiktningar kan även "triggas" av särskild information från hyresgäster, förvaltare, arbetsledare eller driftpersonal.

Besiktningarna ligger till grund för uppdateringar i fastighetssystemet, där ny information kan ändra systemets bedömning av underhållsbehov och intervall.

Vidare har prioriteringsordningarna utvecklats ytterligare med en sexgradig skala för bedömning, där risk för personer och hälsa har högst prioritet. Därefter prioriteras underhållsinsatser som kan samordnas med investeringsprojekt. Därefter kommer yttre skal och sist kommer invändig renovering och ytskikt.

Av intervju framgår att särskild redovisning har skett i utbildningsnämnden om hur planering och prioritering av underhållsinsatser sker.

Bedömning

Revisionsfrågan är ännu inte fullt ut uppfylld. Liksom tidigare finns organisation och rutiner för att löpande arbeta med underhållsbehovet. Resurser har tillskapats för att uppdatera och fortlöpande ajourhålla fastighetssystemet, men ännu kvarstår arbete för ett fullt ut uppdaterat fastighetssystem till grund för underhållsplaneringen.

Genomförs insatser i enlighet med underhållsplaneringen?

Föregående granskning

Frågan bedömdes som uppfylld. Vi bedömde att underhållsinsatser till huvudsakligen sker i enlighet med den årsplanering som sker, vidare att det fanns ett aktivt arbete med en struktur både avseende organisation och att inhämta information för att fortlöpande göra erforderliga revideringar eller omprioriteringar.

Vi konstaterade samtidigt att systemstödet inte är tillräckligt och behöver utvecklas för att ge en stabilare grund och bättre överblick över det samlade underhållsbehovet, framförallt vad avser den femårsplanering som sker.

Servicenämndens svar

Förvaltningen har för avsikt att upprätthålla nuvarande arbetssätt fram tills ett systemstöd öppnar upp nya möjligheter.

lakttagelser uppföljande granskning

Det finns liksom vid föregående granskning en styrning av underhållsplaneringen genom en långsiktig plan och en genomförandeplan.

Rutinerna fungerar väl utifrån förutsättningarna. För fastigheter med riskkonstruktion har nu stödet för underhållsplanering förbättrats. Samtidigt framgår av intervju att prisökningar och brist på vissa komponenter inneburit att vissa omprioriteringar fått ske. Huvudsakligen bedöms dock den för året upprättade planen kunna genomföras.

Bedömning

Bedömningen sammanfaller med föregående granskning.

Finns tillräckliga ekonomiska resurser för genomförande av underhåll i enlighet med bedömt underhållsbehov?

Föregående granskning

Revisionsfrågan bedömdes som ej uppfylld. Bedömningen var att det saknades medel för att fullt ut genomföra identifierat behov av underhåll, baserat på fastighetsavdelningens femårsplanering och tillgängliga medel per kvm. Vi konstaterade samtidigt att budgetförutsättningarna förbättrats under de senaste åren, men att det sannolikt finns en inte obetydlig kvarstående underhållsskuld.

Följande rekommendation lämnades:

Vi rekommenderar att nämnden i större utsträckning tydliggör och kommunicerar behovet av underhållsinsatser i samband med kommunens budgetprocess. För sådana framställningar erhålls med ett uppdaterat fastighetssystem en bättre grund för att kunna redovisa och kommunicera behov på kort och lång sikt.

Servicenämndens svar

Förvaltningen instämmer i att bedömt behov i kommande 5-årsplan ej täcks av utrymmet i nuvarande underhållsbudget vilket även relevanta nyckeltal ställda mot rikssnittet verifierar. Budgeterade förutsättningar för hela beståndet uppgår till ca 160-165 kr/kvm (2019). En sammanvägning av rikssnittet uppgår till ca 200 kr/kvm vilket indikerar ett underskott på ca 15 mnkr/år. Med anledning av fastighetsbeståndets struktur har förvaltningen presenterat ett behov på ytterligare 20-30 mnkr/år för att inte hamna i en för stor underhållsskuld.

lakttagelser uppföljande granskning

Av servicenämnden i december 2021 beslutade verksamhetsplan för år 2022 framgår att verksamhetens intäkter justeras via indexreglering av hyresavtalen, men att denna reglering inte ger full kompensation för kostnadsökningar. Detta leder till ett minskat utrymme för underhållsåtgärder. Denna problematik lyfts även fram i samband med intervju. Vidare framgår att en investeringsplan behöver tas fram för att finansiera de så

kallade riskkonstruktionerna över tid. Under nämndens prioriteringar har detta särskilt lyfts fram; "De byggnader som identifierats som så kallade riskkonstruktioner ska identifieras och ges unika handlingsplaner för att åter kunna erbjuda fullgoda arbetsmiljöer åt verksamheterna".

Av verksamhetsplan för år 2021 framgick; "Äldre byggnader med riskkonstruktion behöver efter hand avvecklas och ersättas då de kräver omfattande underhåll. Främst gäller det här arbetet förskolor som är byggda på 70- och 80-talen och bostäder för sociala behov".

Av intervju framgår att arbete pågår med att upprätta handlingsplan över sex objekt med riskkonstruktion. Ambitionen är att kunna lyfta fram dessa objekt i investeringsbudgeten och därmed avlasta underhållsbudgeten. Åtgärderna bedöms sannolikt bli så omfattande att det är frågan om ny- eller omfattande reinvestering.

I nedanstående tabell framgår utfallet av underhållsinsatser i mnkr för åren 2017-2021, samt budget för år 2022.

År	Planerat underhåll komponent	Planerat underhåll drift (exkl kapitalkostn)	Avhjälpande Underhåll
	<i>Utfall</i>	<i>Utfall</i>	<i>Utfall</i>
2022*)	37,0	17,1	21,2
2021	37,0	19,1	22,7
2020	42,7	21,8	19,7
2019	27,3	15,0	19,5
2018	34,0	12,9	20,6
2017	41,0	10,3	22,7

Vid föregående granskning uppgick de budgeterade förutsättningar för planerat underhåll till ca 160-165 kr/kvm. Sedan dess har beståndets bruksarea ökat från ca 360 000 kvm till 375 000 kvm. Indexering som inte fullt ut täckt objektens driftkostnadsökningar, samt tillkommande objekt (bl a Guldfågel Arena), har inneburit att de budgeterade förutsättningarna för år 2022 medger ett planerat underhåll om ca 145 kr/kvm. Av intervju framgår även att under senare tid har dessutom prisökningar på material varit påtagliga.

I REPAB fackböcker presenteras riktvärden för planerat underhåll i kr/kvm (bruksarea). Riktvärdena avser fastigheter för olika kommunala ändamål och är vidare uppdelade på olika typfastigheter varför inget entydigt nyckeltal kan tas fram och relateras till kommunens redovisade underhållskostnad per kvm, men en sammanvägning ger en indikation om drygt 200 kr/kvm.

Vid föregående granskning lyfte förvaltningen fram ett behov om mellan 220 och 250 kr/kvm under en femårsperiod, motsvarande ytterligare ca 20-30 mnkr per år i förhållande till nuvarande budgetförutsättningar. Av intervju och dokument avseende nämndens hantering av budgetförutsättningar och verksamhetsplan framgår att det inte skett några förnyade bedömningar om behoven kopplat till en "underhållsskuld". Av

intervju framgår dock att kommande år beräknas som svåra att hantera utifrån ansamlade behov i förhållande till tillgängliga budgetmedel.

Av intervju framgår att fokus är på fastigheter med riskkonstruktion och att utifrån för objekten individuella handlingsplaner kunna lyfta fram dessa till investeringsbudgeten, samt att först efter att fastighetssystemet till fullo är uppdaterat kunna ta fram ett underlag med preciserat behov av underhållsmedel på kort och lång sikt.

Bedömning

Vi bedömer att budgetförutsättningarna och det faktiska fastighetsunderhåll som kunnat genomföras sedan föregående granskning har, utifrån de behov som då beskrivs, sannolikt inneburit en ökad underhållsskuld. Stora delar av underhållsskulden är kopplad till riskkonstruktioner, för vilka ambitionen är att genom handlingsplaner kunna lyfta fram äskanden till investeringsbudgeten.

Vilka proportioner planeras avseende akut underhåll/planerat underhåll och hur det ser ut i praktiken

Föregående granskning

Frågan bedömdes uppfylld. Relationen mellan planerat underhåll och avhjälpande hade successivt förbättrats, där det avhjälpande underhållet tagit i anspråk en mindre andel av de totala underhållskostnaderna.

Servicenämndens svar

Förvaltningen har metodiskt utvecklat rutiner för att utföra förebyggande besiktningar och underhåll och på så vis undvika vissa akuta insatser. Ett strukturerat arbete görs för att sammanställa en femårsplan. Planen på kort och lång sikt kommuniceras och uppdateras regelbundet med berörda inom verksamheten. På så vis har även respektive budget per objekt tydligare kunnat styras och följas upp.

lakttagelser uppföljande granskning

Ett riktvärde som används inom branschen för viktning mellan planerat och löpande underhåll är att 70 % fördelas på planerat underhåll och resterande 30 % på mer akuta/avhjälpande insatser. I en verksamhet där det avhjälpande underhållet tar en större andel i anspråk indikerar på ett bristfälligt planerat underhåll.

År 2014 genomfördes en granskning av kommunens fastighetsunderhåll. Det avhjälpande underhållet uppvisade då en uppåtgående trend och översteg 40 % av den totala underhållskostnaden. I samband med en uppföljande granskning år 2016 var nyckeltalet ca 33-34 %.

Vid 2019 års granskning noterades en positiv trend på relationen och det avhjälpande underhållet till 30-31 % av totalen.

År 2020 och år 2021 har utfallet varit sådant att det avhjälpande underhållet uppgått till 23 % respektive 29 % av totalen.

Bedömning

Relationen mellan planerat underhåll och avhjälpande underhåll har sedan föregående granskning legat under 30 %.

Vilken uppföljning och återrapportering sker av genomfört underhåll?

Föregående granskning

Frågan bedömdes som delvis uppfylld. Bedömningen var att nämnden behöver utveckla målambitioner inom området kopplat till en bedömning av vad som är tillräckliga ekonomiska resurser för planerat underhåll av fastigheter. Vidare att nämnden följer upp nyckeltal avseende fastighetsunderhåll för olika verksamhetsområden och fastighetstyper. Vidare bedömdes att det inom förvaltningen fanns rutiner för att följa upp pågående projekt.

Följande rekommendation lämnades:

Vi rekommenderar att nämnden utvecklar målambitioner inom området, samt följer upp nyckeltal avseende fastighetsunderhåll för olika verksamhetsområden och fastighetstyper.

Servicekommitténs svar

Nyckeltal är under framtagande för att bättre illustrera budgetbehovet och diskrepansen mellan kommunens underhållsbudget och rikssnittens inom respektive byggnadskategori. Nuvarande målsättningar styrs mot hur prioriteringar av underhållsbudgeten bör ske där säkerhet för byggnad och nyttjare är prioritet ett och där åtgärder i klimatskalet är nummer två.

lakttagelser uppföljande granskning

Inom förvaltningen sker liksom tidigare en månatlig uppföljning per objekt. Utöver den rapportering som sker i den löpande ekonomiska uppföljningen (prognos om eventuella avvikelser) erhåller nämnden i november månad (enligt årshjul) en särskild information om arbetet med fastighetsunderhåll. Denna information upptar pågående arbete, samt planering framöver på kort och lång sikt.

I november år 2021 erhöll nämnden lägesrapport samt planen för fastighetsunderhåll för kommande år. Vidare bland annat vilken utveckling som förevarit kopplat till uppdatering fastighetssystemet, samt grunder för prioritering. Servicekommittén fattade inga beslut med anledning av informationen.

I november år 2020 erhöll nämnden lägesrapport samt kommande års underhållsplan. Redovisning sker avseende att kunna stärka arbetet med det planerade underhållet och därmed reducera det avhjälpande. Det redovisas att förvaltningen bland annat kommer att ta fram nyckelvärden att arbeta med samt digitalisera planerat underhåll för att få en bättre överblick. Servicekommittén fattade inga beslut med anledning av informationen.

Vi har i den uppföljande granskningen inte tagit del av några till nyckeltal kopplade till arbetet med fastighetsunderhåll.

Liksom vid föregående granskning saknas av nämnden antagna målambitioner vad avser fastighetsunderhåll, samt nyckeltal för att följa trender och fördelning av olika kategorier/typer av fastigheter. Arbete pågår nu med att ta fram nyckeltal för att kunna presentera för nämnden före halvårsskiftet och därefter kunna ligga till grund för målambitioner inför år 2023.

Bedömning

Bedömningen kvarstår att nämnden behöver utveckla målambitioner inom området kopplat till en bedömning av vad som är tillräckliga ekonomiska resurser för planerat underhåll av fastigheter.

Vidare att nämnden följer upp nyckeltal avseende fastighetsunderhåll för olika verksamhetsområden och fastighetstyper.

Vilken kommunikation har servicenämnden med kommunstyrelsen i samband med budgetberedningen och vilket underlag erhåller budgetberedningen?

Föregående granskning

Frågan bedömdes som ej uppfylld. Bedömningen var att nämnden behövde tydliggöra och kommunicera behovet av underhållsinsatser i kommunens budgetprocess, där ett uppdaterat fastighetssystem utgör en viktig grund för att kunna redovisa och kommunicera behov på kort och lång sikt.

Följande rekommendation lämnades:

Vi rekommenderar att nämnden i större utsträckning tydliggör och kommunicerar behovet av underhållsinsatser i samband med kommunens budgetprocess. För sådana framställningar erhålls med ett uppdaterat fastighetssystem en bättre grund för att kunna redovisa och kommunicera behov på kort och lång sikt.

Servicenämndens svar

Förvaltningen instämmer och har i kommande budgetprocess valt att lyfta fram och begära extra budgetmedel för de riskkonstruktioner i fastighetsbeståndet som idag belastar underhållsbudgeten. Fortsatt arbete är att verka för att skapa ett större utrymme i ekonomin. Målet är att inför 2022 kunna presentera en systemrapport över kommande 5-årsplan.

lakttagelser uppföljande granskning

Av intervju framgår att frågan om att kunna lyfta fram och kommunicera en utökad underhållsbudget är avhängigt fastighetssystemets uppdatering. Med en sådan grund kan nämnden gå fram med ett äskande. Fokus är på att fullfölja denna uppdatering och att skapa handlingsplaner för riskkonstruktionerna.

I de budgetunderlag som nu tagits fram har fokus varit på att lyfta fram riskkonstruktioner. Av nämndens antagna verksamhetsplan för år 2022 framgår under nämndens prioriteringar att de byggnader som identifierats som så kallade riskkonstruktioner ska identifieras och ges unika handlingsplaner för att åter kunna erbjuda fullgoda arbetsmiljöer åt verksamheterna.

I april och maj 2021 behandlade nämnden budgetunderlag till budgetberedningen inför budget år 2022. Här lyfts fram att det finns ett stort behov av att ersätta byggnader med så kallade riskkonstruktion byggda på 70-80-talet. Inom beståndet finns ett tiotal byggnader av denna karaktär. Det påpekas att en utrangering och nybyggnation av dessa fastigheter är lönsamt ur ett yt- och energieffektivt perspektiv. Vidare att alternativet är att genomföra akut underhåll för att hantera inomhusmiljöproblem och konstruktionsfel, vilket är fördyrande och påverkar inhyrd verksamhet betydligt mer. Det påpekas att nuvarande underhållsbudget inte medger denna typ av investeringar. Nämnden beslutade enligt underlaget.

Förvaltningen har i samband med beredning av investeringsbudgeten lyft fram äskanden för specifika objekt med stora reinvesteringsbehov, dock utan att några medel har tilldelats.

Bedömning

Bedömningen är att nämnden delvis, genom att fokusera på och lyfta fram behoven avseende riskkonstruktioner, tydliggjort behoven avseende fastighetsunderhåll.

Samtidigt kvarstår att kommunicera ett samlat behov av underhåll på kort och lång sikt utifrån ett uppdaterat fastighetssystem.

2022-05-19

Jörn Wahlroth

Uppdragsledare/projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Kalmar kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Förstudie av hälsoskyddstillsyn i lokaler för vård och omsorg

Kalmar kommun

2022-05-19

Jörn Wahlroth

Innehållsförteckning

Inledning	2
Bakgrund	2
Syfte	2
Revisionskriterier	2
Avgränsning	3
Metod	3
Iakttagelser	4
Vilka rutiner finns för att beakta och bedöma behoven av hälsoskyddstillsyn vid äldreboenden i samband med framtagande av tillsynsplanen?	4
Vilken tillsyn finns planerad för äldreboenden i befintlig tillsynsplan? Redovisning av objekt, samt omfattning/inriktning på tillsynen.	5
Vilken faktisk tillsyn har skett under de senaste fem år? Redovisning av objekt, omfattning/inriktning, samt resultat av tillsynen?	5
Har uppföljning skett av eventuella avvikelser/påpekanden?	6
Har det under de senaste fem åren funnits anledning till oplanerad tillsyn?	6
Sammanfattande bedömning	6

Inledning

Bakgrund

I samband med pandemin har fråga om hygienrutiner inom framför allt äldreboenden uppmärksammats i olika sammanhang, bland annat av Coronakommissionen och av IVO (Inspektionen för vård och omsorg).

Inom ramen hälsoskyddstillsynen har kommunen att utöva tillsyn över bland annat lokaler för vård och omsorg, vilket framgår av Miljöbalken och förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Kommunens hälsoskyddstillsyn omfattar inomhusmiljön i vård och omsorgslokaler, med undantag för lokaler där det enbart bedrivs hälso- och sjukvård. Tillsynen avser företrädesvis olika gemensamhetsutrymmen (inkl korttidsboenden); själva bostaden får endast ingå i tillsynen under särskilda omständigheter. Det ingår även att granska och bedöma verksamhetens egenkontroll.

Gällande hygien och arbetsmiljö har även, ur olika aspekter, IVO och arbetsmiljöverket, ett ansvar för tillsyn av lokaler för vård och omsorg.

Kommunens revisorer har i samband med riskbedömning beslutat att genomföra en förstudie avseende hur kommunens bedriver tillsynsverksamheten avseende lokaler för vård och omsorg med inriktning på äldreboenden.

Syfte

Förstudien syftar till att kartlägga rutiner och planering avseende samhällsbyggnadsnämnden hälsoskyddstillsyn vid äldreboenden i syfte att ge kommunens revisorer underlag för eventuell fördjupad granskning eller annan åtgärd som exempelvis, utifrån förstudiens resultat, särskilda frågor till berörd nämnd.

Förstudiens frågor:

- Vilka rutiner finns för att beakta och bedöma behoven av hälsoskyddstillsyn vid äldreboenden i samband med framtagande av tillsynsplanen?
- Vilken tillsyn finns planerad för äldreboenden i befintlig tillsynsplan? Redovisning av objekt, samt omfattning/inriktning på tillsynen.
- Vilken faktisk tillsyn har skett under de senaste fem år? Redovisning av objekt, omfattning/inriktning, samt resultat av tillsynen?
- Har uppföljning skett av eventuella avvikelser/påpekanden?
- Har det under de senaste fem åren funnits anledning till oplanerad tillsyn?

Revisionskriterier

Miljöbalken och förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Avgränsning

Förstudien avgränsas till kommunens hälsoskyddstillsyn avseende äldreboenden (oavsett driftform, kommunal regi eller extern utförare).

Metod

Intervju har skett med enhetschef miljö- och hälsoskyddsenheten och hälsoskyddsinspektör. Genomgång av dokumentation avseende tillsynsplan och genomförda inspektioner av äldreboenden.

Förstudien har varit föremål för sakavstämning.

Iakttagelser

Vilka rutiner finns för att beakta och bedöma behoven av hälsoskyddstillsyn vid äldreboenden i samband med framtagande av tillsynsplanen?

Miljö- och hälsoskyddsensheten arbetar varje år fram en behovsbedömning och tillsynsplan som behandlas och beslutas i nämnden.

I samband med detta sker en genomgång utifrån tillsynsansvar där de anmälningspliktiga verksamheterna är prioriterade. Anmälningspliktiga verksamheter är sådana där det finns risk för människors hälsa och verksamheter där barn vistas. I Kalmar finns cirka 190 anmälningspliktiga verksamheter. Dessa får regelbundna tillsynsbesök; i princip minst ett per år.

Utöver detta lyfts i tillsynsplanen, efter riskbaserad bedömning (behovsprioriterad), fram verksamheter som ska ägnas särskild uppmärksamhet som bostäder, tillfälligt boende, samlingslokaler och strandbad. Intervall för dessa ligger inom nämndens ansvar och värderas i samband med upprättande av tillsynsplanen.

Av intervju framgår att för typen äldreboende gäller bedömningen att tillsyn planeras med intervallet 0,3/år, d v s ungefär vart tredje år (baserat på rekommendation från SKR). Denna typ av projekt bedöms generellt inte som några högriskprojekt, då de organisationer som bedriver verksamheterna förutsätts ha väl utvecklade rutiner (ex kvalitetsledningssystem med egenkontroller).

Utöver detta kan exempelvis klagomål ligga till grund för tillsynsbesök.

Under pandemin har tillsynen fått anpassas och företrädesvis skett genom digital tillsyn. Fysiska besök har genomförts om detta ansetts nödvändigt. Hälsoskyddslokaler som avser ej anmälningspliktig verksamhet, som äldreboenden, har inte varit föremål för planerad tillsyn under pandemin. Pandemin i sig har inte "triggat" en förnyad riskbedömning relaterat till tillsynsplanen. I riskbedömningen har pandemin inneburit att riskerna med fysiskt besök övervägt i förhållande till nyttan av ett sådant tillsynsbesök. Rutinerna i denna typ av verksamheter avseende tillämpade egenkontroller och den tillsyn som IVO utövar har legat till grund för ställningstagandet att avvakta med tillsyn. Senast tillsyn skedde i äldreboende var år 2019.

Den typ av objekt som äldreboenden utgör har ingen fast tillsynsavgift, utan avgift debiteras utifrån faktiskt nedlagd tid (självkostnadsbaserad timtaxa).

För hälsoskydd finns en resurs för inspektion om 4,0 tjänst, vilket är ett underskott i förhållande till den årliga behovsbedömningen om 0,8 tjänst. Den prioritering som behöver ske inom ramen för tillgänglig resurs är riskbaserad. Inom ej anmälningspliktiga verksamheter kan ett urval för tillsyn ske inom respektive kategori, exempelvis att det för en specifikt boende kan bli ett längre intervall än 0,3/år.

Vilken tillsyn finns planerad för äldreboenden i befintlig tillsynsplan? Redovisning av objekt, samt omfattning/inriktning på tillsynen.

I befintlig tillsynsplan för år 2022 finns ingen planerad tillsyn som avser äldreboenden (initialt fanns äldreboende med i arbetet med planen, men bedömningen gjordes att avvakta ytterligare med anledning av pandemin).

Den tillsyn som planeringen avsåg omfattar den tillsyn som normalt sker i äldreboenden och följer av framtagna rutin/checklista för systemtillsyn (rutiner) och okulär tillsyn. Checklistorna är i grunden utarbetade av folkhälsomyndigheten. Se vidare i nedanstående under genomförd tillsyn.

Det upplevs inte finnas några oklarheter i avgränsningen mot IVO eller arbetsmiljöverket, även om dessa aktörer kan ha tillsyn som tangerar kommunens ansvarsområde.

Vilken faktisk tillsyn har skett under de senaste fem år? Redovisning av objekt, omfattning/inriktning, samt resultat av tillsynen?

De tillsyner som skett vid äldreboenden under den senaste femårsperioden är fem till antalet (av kommunens 17 boenden). Tillsynerna är hänförliga till perioden december 2018 till april 2019. De boenden där tillsyn skett har varit följande:

Objekt	Tidpunkt	Verksamhet
Norrlidshemmet	December, 2018	47 lägenheter. Kommunalt boende som drivs i egen regi. Fastighetsägare: Rikshem
Enliden	December, 2018	18 lägenheter. Kommunalt boende som drivs i egen regi. Fastighetsägare: LW-fastigheter
Vänskapens väg	December, 2018	85 lägenheter. Kommunaltboende som drivs i egen regi. Fastighetsägare: Rikshem
Vasallparken	Mars, 2019	35 lägenheter. Kommunalt boende som drivs i extern regi. Fastighetsägare: Kalmarhem
Stenbergshemmet	April, 2019	36 lägenheter. Kommunal boende som drivs i egen regi. Fastighetsägare: Kalmar kommun

Tillsynerna har skett enligt checklista (systemtillsyn avseende rutiner och okulär tillsyn). Tillsynen har omfattat bedömning för lokalerna allmänt, ansvarsfördelningen avseende

lokalerna, kunskap och egenkontroll, ventilation, inomhustemperatur, varmvatten, radon, städning (även förråd och förvaring), allmänna toaletter, hygienrutiner, tvätt, fukt och mögel, sällskapsdjur och avfall.

Av intervju och dokumentation framgår att resultatet av tillsynerna varit tillfredsställande. Av upprättade inspektionsprotokoll framgår att det finns rutiner för egenkontroll. Ingen av inspektionerna har föranlett något föreläggande (allvarliga brister). Däremot lämnas i samtliga fall ett antal råd. Dessa råd är huvudsakligen kopplade till städrutiner och rutiner för genomspolning av ledningar, men även andra råd förekommer som är kopplade till avfallsförvaring, kemikalieförvaring, temperatur, rutiner avseende husdjur, samt råd om att genomföra radonmätning.

Har uppföljning skett av eventuella avvikelser/påpekanden?

Uppföljning av råden sker normalt några månader efter att de har riktats, men i dessa fall har ingen sådan uppföljning skett.

Har det under de senaste fem åren funnits anledning till oplanerad tillsyn?

Inga klagomål eller andra faktorer har förevarit under den senaste femårsperioden som gett anledning till oplanerad tillsyn.

Sammanfattande bedömning

Förstudien syftar till att kartlägga rutiner och planering avseende samhällsbyggnadsnämnden hälsoskyddstillsyn vid äldreboenden i syfte att ge kommunens revisorer underlag för eventuell fördjupad granskning eller annan åtgärd som exempelvis, utifrån förstudiens resultat, särskilda frågor till berörd nämnd.

Utifrån förstudiens iakttagelser rekommenderar vi ingen fördjupad granskning.

Vi rekommenderar dock att tillskriva nämnden om det med erfarenheter från pandemin, baserat på riskvärdering, övervägs förändringar i den tillsyn som ska ske framöver i äldreboenden, vad avser intervall och tillämpade kontroller.

2022-05-19

Jörn Wahlroth

Uppdragsledare/projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Kalmar kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Samhällsbyggnadsnämnden

Förstudie av hälsoskyddstillsyn i lokaler för vård och omsorg

På uppdrag av revisorerna i Kalmar kommun har PwC genomfört en förstudie i syfte att kartlägga rutiner och planering avseende samhällsbyggnadsnämnden hälsoskyddstillsyn vid äldreboenden.

Bedömningen är att förstudien inte föranleder någon fördjupad granskning. Vi önskar dock med förstudien som grund ställa fråga till samhällsbyggnadsnämnden om det med erfarenheter från pandemin, baserat på riskvärdering, övervägs förändringar i den tillsyn som ska ske framöver i äldreboenden, vad avser intervall och tillämpade kontroller. Vi önskar få svar senast den 31 oktober 2022.

För kommunens revisorer

Per Dahl
Ordförande

Jan Bengtsson
Vice ordförande

Kommunstyrelsen

För kännedom

Kalmarhem AB

Kalmar Vatten AB

Socialnämnden

Utbildningsnämnden

Kommunfullmäktiges presidium

Granskning av GDPR

På uppdrag av revisorerna i Kalmar kommun har PwC genomfört en granskning avseende om kommunstyrelsen, Kalmarhem och Kalmar Vatten samt förvaltningarna säkerställt att det finns ändamålsenliga rutiner, processer och kontroller kring GDPR.

Då flera av rapportens rekommendationer är generella för arbetet med GDPR och kan vara giltiga för flera förvaltningar och bolag inom kommunkoncernen, beslutade vi vid vårt sammanträde den 19 maj 2022 att överlämna upprättad rapport till kommunstyrelsen för ett samordnat svar. Rapporten överlämnas även för kännedom till Kalmarhem, Kalmar Vatten, socialnämnden och utbildningsnämnden, samt kommunfullmäktiges presidium.

Av rapporten framgår gjorda iakttagelser, revisionell bedömning och rekommendationer.

Vi önskar få svar från kommunstyrelsen senast den 31 oktober 2022 med redogörelse av åtgärder utifrån de påpekanden och rekommendationer som framkommer i rapporten.

Kommunfullmäktiges presidium får ta ställning till om revisionsrapporten ska biläggas fullmäktiges handlingar.

För kommunens revisorer

Per Dahl
Ordförande

Jan Bengtsson
Vice ordförande

Granskning av GDPR

Kalmar kommun

2022-05-19

Peter Olby, Sara Milenkovska

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kalmar kommun genomfört en granskning av hur kommunen efterföljer GDPR. Granskningens syfte är undersöka om kommunstyrelsen och de granskade bolagen samt förvaltningarna säkerställt att det finns ändamålsenliga rutiner, processer och kontroller kring GDPR.

PwC har genomfört intervjuer med Kalmarhem AB, Kalmar Vatten AB, socialförvaltningen samt utbildningsförvaltningen. Utöver intervjuerna har PwC granskat relevant material från de olika enheterna.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen och de granskade bolagen delvis har ändamålsenliga rutiner, processer och kontroller kring GDPR. Bedömningen delvis grundas på revisionsfrågorna för incidenthantering och uppföljning. För övriga revisionsfrågor är bedömningen att det i allt väsentligt finns en ändamålsenlighet.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Har kommunen och bolagen tydligt definierade roller och ansvar inom området dataskydd, med erforderlig dokumentation?	Ja De granskade bolagen och förvaltningarna har i allt väsentligt definierade roller och ansvar för data dataskydd. Det är tydligt kommunicerat såväl inom som utanför organisationerna vart frågor kring dataskydd ska ställas samt att det finns ett aktivt engagemang hos ledningarna för förvaltningarna och bolagen för området.	
2. Har kommunen och bolagen upprättat ett behandlingsregister där syfte och laglig grund för behandlingen framgår?	Ja De granskade bolagen och förvaltningarna har i allt väsentligt upprättat ett behandlingsregister där respektive personuppgift dokumenteras tillsammans med syfte och laglig grund samt annan relevant information.	

<p>3. Säkerställer kommunen och bolagen att datasubjektens rättigheter tillgodoses genom erforderliga rutiner?</p>	<p>Ja De granskade bolagen och förvaltningarna har i allt väsentligt rutiner för att tillgodose datasubjektens rättigheter.</p>	
<p>4. Har kommunen och bolagen rutiner för de situationer där kommunen agerar personuppgiftsbiträde åt annan (inkl. hantering av tredje part)?</p>	<p>Ja Endast Socialförvaltningen och Kalmar Vatten AB har identifierat personuppgiftsbehandlingar där de agerar personuppgiftsbiträde åt andra organisationer. I samtliga dessa fall finns erforderliga biträdesavtal upprättade.</p>	
<p>5. Har kommunen och bolagen adekvata säkerhetsåtgärder och en dokumenterad incidenthantering för att minska effekterna av personuppgiftsincidenter? <i>(Hur många rapporteringsskyldiga personuppgiftsincidenter har rapporterats till Datainspektionen / Integritetsskyddsmyndigheten från år 2020 och framåt?)</i></p>	<p>Delvis De granskade bolagen och förvaltningarna har i allt väsentligt dokumenterade rutiner för incidenthantering. Dock har granskningen visat på att det finns vissa brister i att upptäcka och att rapportera incidenter.</p>	
<p>6. Genomför dataskyddsombudet uppföljningar med förvaltningar och bolag för att säkerställa att de lever upp till GDPR och att eventuella åtgärder vid behov vidtas? <i>(Exempel på större brister som framkommit vid uppföljningarna)</i></p>	<p>Delvis Uppföljning av efterlevnad utförs, dock saknas det idag tid och resurser för att bedriva ett mer proaktivt arbete. Detta då dataskyddsombud även är kommunjurist och tiden måste delas mellan dessa två roller. Denna delade tjänst medför även en risk för självgranskning. Vidare sker idag ingen formaliserad rapportering från förvaltningarna eller bolagen av sin efterlevnad till dataskyddsombudet.</p>	

Rekommendationer

Kalmarhem AB

- Bolaget rekommenderas att tydliggöra och dokumentera rollen som ansvarar för frågor kopplat till GDPR, detta med fokus på vilket mandat denna roll har då denna i dagsläget upplevs som otydligt.
- Bolaget rekommenderas att formalisera rutiner för att säkerställa att behandlingregistret regelbundet revideras och hålls uppdaterat.
- Bolaget rekommenderas att utöka frekvensen i sina utbildningsinsatser kopplat till GDPR då ledningen idag upplever att det finns ett ökat behov.
- Bolaget rekommenderas att upprätta rutiner för att regelbundet och strukturerat genomföra uppföljning, utöver den initiala bedömningen, av bolagets biträden för att säkerställa att dessa fortfarande har adekvata säkerhetsåtgärder.

Socialförvaltningen

- Förvaltningen rekommenderas att upprätta rutiner för att regelbundet och strukturerat genomföra uppföljning, utöver den initiala bedömningen, av bolagets biträden för att säkerställa att dessa fortfarande har adekvata säkerhetsåtgärder.

Kalmar Vatten AB

- Bolaget rekommenderas att upprätta rutiner som säkerställer att den information som ges till datasubjekt inför en behandling möter kraven i förordningen.
- Bolaget rekommenderas att upprätta rutiner för att regelbundet och strukturerat genomföra uppföljning, utöver den initiala bedömningen, av bolagets biträden för att säkerställa att de fortfarande har adekvata säkerhetsåtgärder..

Utbildningsförvaltningen

- Förvaltningen rekommenderas att formalisera rutiner för att säkerställa att behandlingregistret regelbundet revideras och hålls uppdaterat.
- Förvaltningen rekommenderas att utforma och implementera kontroller som säkerställer att den information som ges till datasubjekt inför en behandling möter kraven i förordningen.
- Förvaltningen rekommenderas att stärka sina insatser för att upptäcka, rapportera och motverka personuppgiftsincidenter. Detta kan exempelvis ske genom ytterligare

utbildningsinsatser eller förtydligande av riktlinjer baserat på analyser av tidigare incidenter.

- Förvaltningen rekommenderas att upprätta rutiner för att regelbundet och strukturerat genomföra uppföljning, utöver den initiala bedömningen, av bolagets biträden för att säkerställa att de fortfarande har adekvata säkerhetsåtgärder.

Kommunstyrelsen

- Kommunstyrelsen rekommenderas att utvärdera om den delade rollen som kommunjurist och dataskyddsombud medför en risk för självgranskning.
- Kommunstyrelsen rekommenderas att införa processer för att säkerställa att det sker regelbunden sammanställning, analys och rapportering över personuppgiftsincidenter inom kommunkoncernen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	1
Rekommendationer	3
Kalmarhem AB	3
Socialförvaltningen	3
Kalmar Vatten AB	3
Utbildningsförvaltningen	3
Innehållsförteckning	5
Inledning	7
Bakgrund - GDPR	7
Syfte och revisionsfrågor	7
Revisionskriterier	7
Avgränsning	8
Metod	8
Granskningsresultat	10
Styrning, roller och ansvar	10
Kalmarhem AB	10
Socialförvaltningen	10
Kalmar Vatten AB	11
Utbildningsförvaltningen	11
Bedömning	11
Behandlingsregister	12

Kalmarhem AB	12
Socialförvaltningen	12
Kalmar Vatten AB	12
Utbildningsförvaltningen	12
Bedömning	13
Datasubjektens rättigheter	13
Kalmarhem AB	13
Socialförvaltningen	13
Kalmar Vatten AB	14
Utbildningsförvaltningen	15
Bedömning	15
Personuppgiftsbiträde	15
Kalmarhem AB	15
Socialförvaltningen	16
Kalmar Vatten AB	16
Utbildningsförvaltningen	16
Bedömning	16
Säkerhetsåtgärder och incidenthantering	17
Kalmarhem AB	17
Socialförvaltningen	17
Kalmar Vatten AB	18
Utbildningsförvaltningen	19
Rapporterade personuppgiftsincidenter	20
Bedömning	20
Uppföljning	20
Bedömning	21

Inledning

Bakgrund - GDPR

EU:s dataskyddsförordning, General Data Protection Regulation (GDPR), innebär en skärpning av dataskyddslagstiftningen inom EU, både avseende organisationers åligganden och de registrerade personernas rättigheter. Den gäller för alla organisationer, företag och myndigheter som hanterar uppgifter om EU-medborgare. För att den ska respekteras införs möjligheten till kraftfulla sanktioner för de organisationer som ignorerar eller brister i att uppfylla de nya kraven. Sanktionsnivåerna har valts så att de ska vara avskräckande och för att det inte ska löna sig att bryta mot reglerna för att spara pengar. Väsentliga sanktionsavgifter för bristande efterlevnad, upp till 20 miljoner kronor, kan utfärdas för myndigheter. Det införs också en rätt för privatpersoner att kräva skadestånd av de organisationer som inte tillgodoser deras rättigheter enligt förordningen. Förordningen började tillämpas den 25 maj 2018.

Förordningen innehåller nya krav jämfört med Personuppgiftslagen, som exempelvis att alla organisationer själva har en skyldighet att bedöma riskerna för att de registrerades integritet kränks samt vidta lämpliga åtgärder för att minska dessa risker. Organisationer måste även i vissa fall utse dataskyddsombud och rapportera allvarliga personuppgiftsincidenter till tillsynsmyndigheten (och i vissa fall de berörda registrerade) inom 72 timmar. Om man misstänker att någon personuppgiftsbehandling kan medföra höga integritetsrisker för de registrerade måste man göra en konsekvensbedömning och vidta lämpliga åtgärder för att reducera riskerna för eventuella skador.

Syfte och revisionsfrågor

Kalmar kommuns revisorer har uppdragit åt PwC att genomföra en granskning kring hur arbetet med införandet av bestämmelserna kopplade till den nya dataskyddsförordningen (GDPR) genomförts inom det kommunägda bolagen Kalmarhem AB och Kalmar Vatten AB samt förvaltningarna Socialförvaltningen och Utbildningsförvaltningen och därvid bilda sig en uppfattning om nuläget.

Frågeställningen för denna granskning är således: *“Har kommunstyrelsen och de granskade bolagen säkerställt att det finns ändamålsenliga rutiner, processer och kontroller kring GDPR?”*.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Dataskyddsförordningen
- Kommunallagen
- Övriga styrande dokument relevanta för granskningen

Avgränsning

Granskning begränsas till kommunstyrelsens och de granskade bolagsledningarnas ansvar.

Granskningen begränsas till två förvaltningar (utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen) och två bolag inom kommunkoncernen (Kalmarhem AB och Kalmar Vatten AB).

Granskningen uttalar sig inte om kommunens eller bolagens de facto efterlevnad av Dataskyddsförordningen, utan syftar till att se om det arbete som bedrivs inom området kan betraktas som ändamålsenligt, givet de krav som förordningen ställer.

Metod

Dokumentstudier av relevant dokumentation samt intervjuer med berörda tjänsteperson. Revisionsfrågan ovan besvaras huvudsakligen genom ett frågebatteri som täcker in områdena nedan:

- Styrning
- Roller och ansvar
- Register över behandlingar av personuppgifter
- Dokumentation
- Ansvar som personuppgiftsbiträde
- De registrerades rättigheter
- Lagstiftning
- Barn
- Ostrukturerad data
- Säkerhetsåtgärder (inkl. incidenthanteringsprocess)

Följande roller har medverkat i intervjuer för denna granskning.

- Kalmar kommuns informationssamordnare, dataskyddsombud, kommunjurist
- Kalmar Vatten AB:s VD, kundansvarig, verksamhetsutvecklare, HR
- Utbildningsförvaltningens förvaltningschef, administrativ chef, planeringssekreterare för digitalisering samt GDPR samordnare
- Socialförvaltningens administrativa chef, förvaltningssekreterare samt digitaliseringsledare
- Kalmarhem AB:s VD samt dataskyddsansvarig.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Styrning, roller och ansvar

Revisionsfråga 1: Har kommunen och bolagen tydligt definierade roller och ansvar inom området dataskydd, med erforderlig dokumentation?

Kalmarhem AB

Styrning, roller och ansvar

Det finns en tydlig ambition med uppdrag från ledningsgruppen ut i organisationen att följa de regler och principer som omfattas av GDPR. Ledningen i Kalmarhem är engagerade i hur organisationen arbetar med dessa frågor. Det har funnits en tydlig ambition med uppdrag från ledningsgruppen att följa de regler och principer som omfattas av GDPR. Arbetet har främst drivits av en anställd på Kalmarhem AB som jobbar med dataskyddsfrågor. Kalmarhem AB följer en fastställd integritetspolicy som har kommunicerats externt till den registrerade.

I dagsläget saknas dock en tydlig dokumentation kring mandatet för frågor gällande dataskydd och då ledningen arbetar med att identifiera ny person som får ägarskap för frågan blir detta än viktigare. Ledningen ser även ett ökat behov av en tydligare struktur kopplat till ansvarsfördelningen mellan Kalmarhem AB och Kalmar kommun men anser att de får bra stöd från kommunens dataskyddsombud vid direkta frågor eller genom det forum som upprättats inom kommunkoncernen för att diskutera informationssäkerhet och dataskydd.

Det är tydligt definierade och kommunicerade både internt och externt hur anställda och medborgare kan komma i kontakt med dataskyddsombudet. Kontakt kan även initieras via Kalmarhems kundcenter.

Socialförvaltningen

Styrning, roller och ansvar

Ledningen i socialförvaltningen är aktivt engagerad i dataskyddsfrågor. Detta visar sig bland annat i att tillägg har gjorts till de kommungemensamma riktlinjerna för informationssäkerhet. Dessa lokala tillägg har gjorts för att täcka socialförvaltningens till viss del specifika behov.

Förvaltningen har fastställt tydliga roller gällande arbetet kring dataskydd och informationssäkerhet. Anställda upplever att det är tydligt gällande vem som arbetar med frågor kopplat till GDPR och till vem man ska vända sig till. Förvaltningssekreteraren hos

socialförvaltningen har ett utpekat ansvar för arbetet kopplat till dataskydd, däremot finns det ingen beskrivning eller dokumentation för rollen.

Förvaltningen upplever att de generellt får bra stöd från dataskyddsombudet i kommunen när detta efterfrågas.

Vid situationer då medarbetare eller externa parter vill komma i kontakt med dataskyddsombudet får de information om hur de ska gå tillväga direkt av socialförvaltningen eller via publicerad information på kommunens hemsida.

Kalmar Vatten AB

Styrning, roller och ansvar

Det finns ett aktivt engagemang för dataskyddsfrågor inom Kalmar Vatten AB med tydliga dokumenterade riktlinjer för informationshantering tillsammans med en integritetspolicy. Vidare finns det utpekad personal som arbetar med dataskydd och det är tydligt kommunicerat inom organisationen.

Bolaget upplever att de får bra stöd av kommunens dataskyddsombud, dels vid direkta frågor eller genom det forum som upprättats inom kommunkoncernen för att diskutera informationssäkerhet och dataskydd.

Det är tydligt definierat och kommunicerat, både internt och externt, hur anställda och externa parter kan komma i kontakt med dataskyddsombudet.

Utbildningsförvaltningen

Styrning, roller och ansvar

Utbildningsförvaltningen har ett aktivt arbete kopplat till GDPR och dataskydd som dels lutar sig mot kommungemensamma policys men även lokal riktlinjer som anpassats för förvaltningsspecifika processer och system.

Det finns utpekade roller som jobbar med dataskydd och informationssäkerhet inom förvaltningen. Även om dessa roller finns utpekade har förvaltningen upplevt utmaningar i att förstå och tolka alla delar i lagstiftningen. För dessa fall har det funnits stöd från dataskyddsombudet. Förvaltningen har även aktivt sökt vägledning från andra förvaltningar och även vänt sig till forum utanför kommunen för att dela kunskap med andra kommuner.

Det är tydligt definierat och kommunicerat, både internt och externt, hur anställda och externa parter kan ta kontakt med dataskyddsombudet.

Bedömning

Har kommunen och bolagen tydligt definierade roller och ansvar inom området dataskydd, med erforderlig dokumentation?

Ja

De granskade bolagen och förvaltningarna har i allt väsentligt definierade roller och ansvar för data dataskydd. Det är tydligt kommunicerat såväl inom som utanför organisationerna vart frågor kring dataskydd ska ställas samt att det finns ett aktivt engagemang hos ledningarna för förvaltningarna och bolagen för området.

Behandlingsregister

Revisionsfråga 2: Har kommunen och bolagen upprättat ett behandlingsregister där syfte och laglig grund för behandlingen framgår?

Kalmarhem AB

Behandlingsregister

Kalmarhem använder sig av det kommungemensamma systemet för att hantera sitt behandlingsregister och dokumentera sina behandlingar, dess syfte och laglig grund samt annan relevant information. Det saknas idag formaliserade rutiner för att säkerställa att behandlingsregister revideras. Dock sker detta på adhoc basis och nu senast vid en kartläggning av systemleverantörer från tredjeland (utfördes under våren 2022).

Socialförvaltningen

Behandlingsregister

Socialförvaltningen använder sig av det kommungemensamma systemet för att hantera sitt behandlingsregister och dokumentera sina behandlingar, dess syfte och laglig grund samt annan relevant information. Revidering av behandlingsregistret har skett löpande med uppdateringar vid nya eller förändrade behandlingar.

Kalmar Vatten AB

Behandlingsregister

Kalmar Vatten använder sig av det kommungemensamma systemet för att hantera sitt behandlingsregister och dokumentera sina behandlingar, dess syfte och laglig grund samt annan relevant information. Revidering av behandlingsregistret har skett som en del i det löpande arbetet.

Utbildningsförvaltningen

Behandlingsregister

Utbildningsförvaltningen använder sig av det kommungemensamma systemet för att hantera sitt behandlingsregister och dokumentera sina behandlingar, dess syfte och laglig grund samt annan relevant information. Det saknas idag formaliserade rutiner för att säkerställa att behandlingsregister revideras.

Bedömning

Har kommunen och bolagen upprättat ett behandlingsregister där syfte och laglig grund för behandlingen framgår?

Ja

De granskade bolagen och förvaltningarna har i allt väsentligt upprättat ett behandlingsregister där respektive personuppgift dokumenteras tillsammans med syfte och laglig grund samt annan relevant information.

Datasubjektens rättigheter

Revisionsfråga 3: Säkerställer kommunen och bolagen att datasubjektens rättigheter tillgodoses genom erforderliga rutiner?

Kalmarhem AB

Datasubjektens rättigheter

Kalmarhem informerar tydligt om individens rättigheter dels via hemsidan men även genom tex. villkorstexter i avtal. Det finns formaliserade processer för att begära registerutdrag, rättning eller invända mot behandling.

Kalmarhem kan hantera känslig information såsom personer med helt skyddad identitet eller personer med skyddade personuppgifter. Känsliga uppgifter hanteras av två personer i Kalmarhem AB, uppgifterna hanteras separat och inte i verksamhetens ordinarie fastighetsregister eller markandsregister. För denna typ av behandling har det utförts en risk- och konsekvensanalys.

Det kan även förekomma behandling av känsliga personuppgifter för egen personal i form av HR-relaterad data för anställda eller namn och födelsedag på anställdas barn i syfte till att hantera föräldraledighet. För dessa typer av behandlingar finns definierade processer för att säkerställa individens rättigheter.

I samband med införanden av förordningen genomgick samtliga anställda utbildning inom GDPR för att öka den allmänna kunskapen. Utöver detta sker även löpande kommungemensamma nano-utbildningarna inom dataskydd och informationssäkerhet. Bolaget ser dock ett behov av större regelbundenhet i utbildningsinsatser inom området.

Socialförvaltningen

Datasubjektens rättigheter

Socialförvaltningen informerar tydligt om individens rättigheter dels som en del i det löpande

arbetet i möten med individer, dels via hemsidan men även genom informationstexter. Det finns formaliserade processer för att begära registerutdrag, rättning eller invända mot behandling.

Socialförvaltningen hanterar stora mängder känsliga personuppgifter som en del av sitt uppdrag där behandlingen sker via förvaltningens dedikerade verksamhetssystem. Det finns även väl definierad rutiner och policys för hur denna behandling ska genomföras på ett säkert sätt. För denna typ av behandling har det utförts en risk- och konsekvensanalys.

Det kan även förekomma behandling av känsliga personuppgifter för egen personal i form av HR-relaterad data för anställda eller namn och födelsedag på anställdas barn i syfte till att hantera föräldraledighet. För dessa typer av behandlingar finns definierade kommunövergripande processer för att säkerställa individens rättigheter.

I samband med införanden av förordningen genomgick samtliga anställda utbildning inom GDPR för att öka den allmänna kunskapen. Utöver detta sker även löpande kommungemensamma nano-utbildningarna inom dataskydd och informationssäkerhet.

Kalmar Vatten AB

Datasubjektens rättigheter

Kalmar Vatten informerar tydligt om individens rättigheter via hemsidan. Dock framkom det under intervju att det inte är helt tydligt vilken informationstext som ska användas om information ska ges till en individ utanför hemsidan. Oftast kopieras text från hemsidan och kompletteras efter behov men det saknas kontroller för att säkerställa att texten möter kraven i förordningen.

Det finns formaliserade processer för att begära registerutdrag, rättning eller invända mot behandling.

Kalmar Vatten behandlar inte några känsliga personuppgifter avseende kunder. Dock kan det förekomma behandling av känsliga personuppgifter för egen personal i form av HR-relaterad data för anställda eller namn och födelsedag på anställdas barn i syfte till att hantera föräldraledighet. För dessa typer av behandlingar finns definierade processer för att säkerställa individens rättigheter.

I samband med införanden av förordningen genomgick samtliga anställda utbildning inom GDPR för att öka den allmänna kunskapen. GDPR är även en del av det utbildningspaket som nyanställda genomgår. Utöver detta sker även löpande kommungemensamma nano-utbildningarna inom dataskydd och informationssäkerhet.

Utbildningsförvaltningen

Datasubjektens rättigheter

Utbildningsförvaltningen informerar tydligt om individens rättigheter dels som en del i det löpande arbetet i möten med individer, dels via hemsidan men även genom informationstexter till både elever och föräldrar. Dock framkom i intervju att förvaltningen upplever själva att de inte vet om den information som de delar är tillräcklig.

Det finns formaliserade processer för att begära registerutdrag, rättning eller invända mot behandling.

Förvaltningen hanterar stora mängder personuppgifter avseende barn som en del av sitt uppdrag där behandlingen sker via förvaltningens dedikerade verksamhetssystem. Det finns även väl definierade rutiner och policys för hur denna behandling ska genomföras på ett säkert sätt. För denna typ av behandling har det utförts en risk- och konsekvensanalys.

Det kan förekomma behandling av känsliga personuppgifter för egen personal i form av HR-relaterad data för anställda eller namn och födelsedag på anställdas barn i syfte till att hantera föräldraledighet. För dessa typer av behandlingar finns definierade processer för att säkerställa individens rättigheter.

Samtliga medarbetare inom förvaltningen ska genomgå utbildning inom dataskydd.

Bedömning

Säkerställer kommunen och bolagen att datasubjektens rättigheter tillgodoses genom erforderliga rutiner?

Ja

De granskade bolagen och förvaltningarna har i allt väsentligt rutiner för att tillgodose datasubjektens rättigheter.

Personuppgiftsbiträde

Revisionsfråga 4: Har kommunen och bolagen rutiner för de situationer där kommunen agerar personuppgiftsbiträde åt annan (inkl. hantering av tredje part)?

Kalmarhem AB

Personuppgiftsbiträde

Kalmarhem har inte identifierat någon personuppgiftsbehandling där de själva agerar personuppgiftsbiträde åt en annan organisation.

För de behandlingar där Kalmarhem har anlitat ett personuppgiftsbiträde finns biträdesavtal upprättade.

Socialförvaltningen

Personuppgiftsbiträde

Socialförvaltningen har identifierat personuppgiftsbehandlingar där de agerar personuppgiftsbiträde åt andra organisationer. För samtliga dessa behandlingar finns biträdesavtal upprättade. Förvaltningen har i vissa fall upplevt att det kan vara svårt att avgöra vem som är personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde. I dessa fall har ett bra stöd erhållits från dataskyddsombud.

För de behandlingar där Socialförvaltningen har anlitat ett personuppgiftsbiträde finns biträdesavtal upprättade.

Kalmar Vatten AB

Personuppgiftsbiträde

Kalmar Vatten har identifierat personuppgiftsbehandlingar där de agerar personuppgiftsbiträde åt andra organisationer. För samtliga dessa behandlingar finns biträdesavtal upprättade.

För de behandlingar där Kalmar Vatten har anlitat ett personuppgiftsbiträde finns biträdesavtal upprättade.

Utbildningsförvaltningen

Personuppgiftsbiträde

Utbildningsförvaltningen agerar inte personuppgiftsbiträde åt någon annan men är gemensamt personuppgiftsansvariga i vissa behandlingar, i dessa fall finns avtal på plats för att hantera förhållandet.

För de behandlingar där Utbildningsförvaltningen har anlitat ett personuppgiftsbiträde finns biträdesavtal upprättade.

Bedömning

Har kommunen och bolagen rutiner för de situationer där kommunen agerar personuppgiftsbiträde åt annan (inkl. hantering av tredje part)?

Ja

Endast Socialförvaltningen och Kalmar Vatten AB har identifierat personuppgiftsbehandlingar där de agerar personuppgiftsbiträde åt andra organisationer. I samtliga dessa fall finns erforderliga biträdesavtal upprättade.

Säkerhetsåtgärder och incidenthantering

Revisionsfråga 5: Har kommunen och bolagen adekvata säkerhetsåtgärder och en dokumenterad incidenthantering för att minska effekterna av personuppgiftsincidenter?

Kalmarhem AB

Säkerhetsåtgärder och incidenthantering

Bolaget utför och dokumenterar klassning av data för att säkerställa rätt skyddsnivå på ett strukturerat sätt. Vidare arbetar bolaget med behörighetsstyrning inom verksamhetens system för att säkerställa att endast rätt personer har behörighet. Behörighetshandlingen är dokumenterad och formaliserad.

Idag sker ingen regelbunden eller strukturerad uppföljning, utöver den initiala bedömningen, av bolagets biträden för att säkerställa att de fortfarande har adekvata säkerhetsåtgärder.

Bolaget har idag inte några formaliserade kontroller kring ostrukturerad data utöver utbildningsinsatser och viss automatik kopplat till att förhindra att personnummer skickas via e-post. Vid intervju framkom att det finns ett behov av att ytterligare kartlägga i vilken utsträckning personuppgifter förekommer i ostrukturerad data.

Det finns ett kommungemensamt system för att skicka personuppgifter på ett säkert sätt som används vid behov.

Det finns en formaliserad och dokumenterad process för incidenthantering tillsammans med en checklista specifikt för personuppgiftsincidenter. Gällande incidenter som sker hos ett personuppgiftsbiträde ansvarar dessa för att rapportera incidenterna vilket även framgår enligt avtal. Organisationen har inte identifierat några personuppgiftsincidenter av allvarlig karaktär som erfordrar rapportering till tillsynsmyndigheten.

Socialförvaltningen

Säkerhetsåtgärder och incidenthantering

Förvaltningen utför och dokumenterar klassning av data för att säkerställa rätt skyddsnivå på ett strukturerat sätt. Vidare arbetar förvaltningen med behörighetsstyrning inom verksamhetens system för att säkerställa att endast rätt personer har behörighet. Behörighetshandlingen är dokumenterad och formaliserad.

Idag sker ingen regelbunden eller strukturerad uppföljning, utöver den initiala bedömningen, av förvaltningens personuppgiftsbiträden för att säkerställa att de fortfarande har adekvata säkerhetsåtgärder. Verksamheten uttrycker även under intervju att de finner det utmanande att göra denna typ av bedömning.

Verksamheten har som målsättning att ha så lite ostrukturerad data som möjligt men har idag inte några formaliserade kontroller kring ostrukturerad data utöver utbildningsinsatser och viss automatik kopplat till att förhindra att personnummer skickas via epost.

Det finns ett kommungemensamt system för att skicka personuppgifter på ett säkert sätt som används vid behov.

Det finns en formaliserad och dokumenterad process för incidenthantering. Därutöver finns även en dedikerad person som övervakar rapporterade avvikelser för att identifiera och rapportera personuppgiftsincidenter. Verksamheten har identifierat personuppgiftsincidenter av allvarigare karaktär som därmed rapporterats vidare till tillsynsmyndigheten. Vid dessa tillfällen har även dataskyddsombudet varit involverad eller informerad.

Kalmar Vatten AB

Säkerhetsåtgärder och incidenthantering

Bolaget utför och dokumenterar klassning av data för att säkerställa rätt skyddsnivå på ett strukturerat sätt. Vidare arbetar bolaget med behörighetsstyrning inom verksamhetens system för att säkerställa att endast rätt personer har behörighet. Behörighetshanteringen är dokumenterad och formaliserad.

Idag sker ingen regelbunden eller strukturerad uppföljning, utöver den initiala bedömningen, av bolagets biträden för att säkerställa att de fortfarande har adekvata säkerhetsåtgärder.

Bolaget har som ambition att inte behandla personuppgifter i ostrukturerad form men har idag inte några formaliserade kontroller kring ostrukturerad data utöver utbildningsinsatser och viss automatik kopplat till att förhindra att personnummer skickas via e-post. Det finns ett kommungemensamt system för att skicka personuppgifter på ett säkert sätt som används vid behov.

Det finns en formaliserad och dokumenterad process för incidenthantering för personuppgiftsincidenter. Gällande incidenter som sker hos ett personuppgiftsbiträde ansvarar dessa för att rapportera incidenterna vilket även framgår enligt avtal. Under intervju framkom att verksamheten känner viss osäkerhet kring bedömning av incidenter och vad som ska rapporteras vidare till tillsynsmyndigheten. Här efterfrågas ytterligare stöd från dataskyddsombudet i form av utbildning.

Organisationen har tidigare rapporterat incidenter till tillsynsmyndigheten utan att involvera dataskyddsombudet i processen.

Utbildningsförvaltningen

Säkerhetsåtgärder och incidenthantering

Förvaltningen utför och dokumenterar klassning av data för att säkerställa rätt skyddsnivå på ett strukturerat sätt. Vidare arbetar förvaltningen med behörighetsstyrning inom verksamhetens system för att säkerställa att endast rätt personer har behörighet. Behörighetshandlingen är dokumenterad och formaliserad. Dock framkom under intervjun att det har förekommit tillfällen då medarbetare som avslutar sin tjänst och påbörjar en ny tjänst i förvaltningen har haft kvar sina gamla behörigheter.

Idag sker ingen regelbunden eller strukturerad uppföljning, utöver den initiala bedömningen, av förvaltningens personuppgiftsbiträden för att säkerställa att de fortfarande har adekvata säkerhetsåtgärder. Verksamheten uttrycker även under intervju att de finner det utmanande att göra denna typ av bedömning.

Verksamheten har etablerat en "digital städdag" där medarbetarna rensar ostrukturerad data. Till stöd för detta finns en framtagen mall för genomförandet. Utöver detta finns även utbildningsinsatser och viss automatik kopplat till att förhindra att personnummer skickas via e-post för att minska personuppgifter i ostrukturerat format. Det finns ett kommungemensamt system för att skicka personuppgifter på ett säkert sätt som används vid behov.

Det finns en formaliserad och dokumenterad process för incidenthantering. Dock noteras att det har skett incidenter som först har uppmärksammats av de registrerade vilket kan tyda på ett behov av ytterligare utbildning eller andra aktiviteter krävs för att motverka denna typ av incidenter. Vid dessa tillfällen har dataskyddsombudet blivit involverad.

Rapporterade personuppgiftsincidenter

Hur många rapporteringsskyldiga personuppgiftsincidenter har rapporterats till Datainspektionen/ Integritetsskyddsmyndigheten från år 2020 och framåt?

Kalmar kommun har endast statistik från och med maj 2021 då det införskaffades ett nytt rapporteringssystem. Sedan dess har de registrerat 46 stycken incidenter varav 19 stycken har rapporterats till tillsynsmyndigheten. Vid intervju med dataskyddsombudet framkom att det finns en kunskapsbrist inom detta område i flertalet förvaltningar och bolag. Detta kan medföra risk för att incidenter rapporteras felaktig eller att de inte rapporteras alls. Dataskyddsombudet rapporterar även vid behov personuppgiftsincidenter till kommunledningen.

Bedömning

Har kommunen och bolagen adekvata säkerhetsåtgärder och en dokumenterad incidenthantering för att minska effekterna av personuppgiftsincidenter?

Delvis

De granskade bolagen och förvaltningarna har i allt väsentligt dokumenterade rutiner för incidenthantering. Dock har granskningen visat på att det finns vissa brister i att upptäcka och att rapportera incidenter.

Vidare är det inget av de granskade bolagen eller förvaltningarna som genomför någon regelbunden eller strukturerad uppföljning, utöver den initiala bedömningen, av bolagets biträden för att säkerställa att de fortfarande har adekvata säkerhetsåtgärder.

Uppföljning

Revisionsfråga 6: Genomför dataskyddsombudet uppföljningar med förvaltningar och bolag för att säkerställa att de lever upp till GDPR och att eventuella åtgärder vid behov vidtas? (Exempel på större brister som framkommit vid uppföljningarna)

Dataskyddsombudet har lett ett antal uppföljningar gällande dataskydd under de senaste åren som även har mynnat ut i konkreta förbättringsåtgärder både centralt inom kommunen men även ute i förvaltningar och bolag. Det senaste arbetet avser en kartläggning av samtliga personuppgiftsbehandlingar som utförs med stöd av amerikanska molntjänstleverantörer som en följd av Schrems II (EU-domstolen domslut i mål C-311/18).

Utöver detta finns även etablerade forum där de olika bolagen och förvaltningarna samt dataskyddsombudet regelbundet träffas och diskuterar dataskyddsfrågor med varandra. Dock saknas mer formaliserad rapportering eller självutvärdering från bolagen eller förvaltningarna till dataskyddsombudet. Vidare noteras att inga av de granskade bolagen

eller förvaltningarna själva har definierade formella kontroller för att säkerställa efterlevnad av kraven i förordning och mäter heller inte efterlevnad på annat något sätt.

Rollen som dataskyddsbud för kommunen har tilldelats till en av kommunjuristerna, som har många andra åtagande, vilket medfört vissa prioriteringar. Det har inte funnits tid till att genomföra ett proaktivt arbete i att säkerställa efterlevnad i det utsträckningen som skulle vara önskvärt. Det har även framkommit under intervjuer att en mer proaktiv tillsyn från dataskyddsbudet skulle välkomnas för att säkerställa ett bibehållet fokus på dataskydd och efterlevnad.

Förutom de utmaningar med tillgänglig tid, medför även den delade rollen som kommunjurist och dataskyddsbud en risk för självgranskning. Detta då rollen som kommunjurist kan förväntas aktivt medverka i aktiviteter som sedan dataskyddsbudet ska granska.

Bedömning

Genomför dataskyddsbudet uppföljningar med förvaltningar och bolag för att säkerställa att de lever upp till GDPR och att eventuella åtgärder vid behov vidtas? (Exempel på större brister som framkommit vid uppföljningarna)

Delvis

Uppföljning av efterlevnad utförs, dock saknas det idag tid och resurser för att bedriva ett mer proaktivt arbete. Detta då dataskyddsbud även är kommunjurist och tiden måste delas mellan dessa två roller. Denna delade tjänst medför även en risk för självgranskning. Vidare sker idag ingen formaliserad rapportering från förvaltningarna eller bolagen av sin efterlevnad till dataskyddsbudet.

2022-05-04

Jörn Wahlroth

Peter Olby

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Kalmar kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2021-10-11. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Medborgarförslag

Ärendenummer: #151608 | Inskickat av: DANIEL GISLÉN | 2022-05-31 10:02

Beskriv ditt medborgarförslag

Antalet elbilar och elhybrider ökar snabbt, men infrastrukturen för laddning följer inte med. Eftersom Kalmar regionen i stor utsträckning är en glesbyggsregion är laddhybrider fortfarande det enda rimliga alternativet om man bor utanför centralorten. Därmed är räckvidden för pendlare relativt kort. För att underlätta pendling mellan hem och arbetsplatser är en utbyggnad av antalet laddstationer en avgörande fråga. Kalmar kommun borde därför besluta om en strategisk plan för utbyggnaden av offentliga snabbladdningsstationer.

Prioritering bör naturligtvis vara i närhet till större arbetsplatser och andra centralpunkter. Förslaget är att snarast möjligt ha minst två laddstationer för elbilar på centralortens alla större parkeringsplatser. Antalet stationer bör därefter stegvis utökas.

✓ Beskriv vilka förbättringar ditt medborgarförslag skulle innebära

Förslaget skulle underlätta för miljövänliga persontransporter mellan hem och arbetsplatser. Fler medborgare ha möjlighet att övergå till eldrift istället för fossildrift. Detta i sin tur skulle kunna snabba på övergången till ett mer fossilfritt samhälle.

Kalmar kommun

Medborgarförslag

Ärendenummer: #151669 | Inskickat av: RASMUS LILJEBERG | 2022-05-31 22:12

Beskriv ditt medborgarförslag

En botanisk trädgård vid dämmet, där Salvestaden låg.

Beskriv vilka förbättringar ditt medborgarförslag skulle innebära

Växtintresserat folk som jag själv i hela Småland skulle få ett trevligt utflyktsmål. För nuvarande är den närmaste botaniska trädgården i Lund. Den kunde även hjälpa till att bevara lokala växter. Öländska orkidéer och endemiska arter, Spindelörten, lokala fruktsorter, och annat.

Och så kommer den tråkiga ytan där till användning.

Jag samtycker till att de inskickade uppgifterna till medborgarförslag publiceras på Kalmar kommuns webbplats. Jag samtycker/godkänner även till att bli kontaktad inför det sammanträde där mitt medborgarförslag ska behandlas.

Motion till kommunfullmäktige 20220607

Införandet av Spetsklasser i Kalmar kommun

Ungefär 5-10 procent av eleverna i grundskolan presterar långt över kunskapsmålen i något eller flera ämnen. Många av dem är understimulerade och tappar motivation för skolarbetet redan i unga år. Några stannar helt enkelt hemma från skolan för att de upplever den som meningslös. För en utomstående betraktare kan det verka som om de tvärtom har svårt att hänga med i skolarbetet.

Andra ges chansen att läsa in ämnen snabbare och i vissa fall kan man ha samarbete med gymnasiet. Men för de allra flesta elever och deras föräldrar upplevs det som svårt att hitta rätt nivå och utmaningar för dessa elever. De kämpar även med sin identitet då man oftast är ensam i sin klass. Detta är en enorm förlust för samhället, särskilt för att vi behöver dessa elever att snabbt komma vidare för att verkligen utnyttja deras potential fullt ut. Vi har inte råd som samhälle att tappa denna grupp.

För tio år sedan införde Liberalerna en försöksverksamhet med spetsklasser i hela landet som nu finns på ca 50 skolor, de flesta i storstäderna. Den S-ledda regeringen visar idag inget intresse för att permanenta dessa spetsklasser och de riskerar därför att läggas ner inom kort. Något som skulle vara förödande för de skolor som idag har dessa spetsklasser och som är räddningen för många elever. Liberalerna i Kalmar står bakom det handlingsprogram för särskilt begåvade elever som tidigare tagits fram och som numera ska vara implementerat i Kalmars skolor, men som tyvärr verkar användas i låg grad.

Liberalerna föreslår 100 miljoner kronor inför budgeten 2023 för att de spetsklasser som startats permanentas och att antalet klasser fördubblas från 50 till 100. Detta innebär att Kalmar kommun kommer kunna starta två klasser, en på gymnasiet och en på högstadiet. Pengarna utbetalas som statsbidrag och tanken är att en av klasserna ska placeras på någon av högstadieskolorna i Kalmar, fristående eller kommunal.

För Liberalerna är det viktigt att inga elever ska lämnas efter, men inte heller hållas tillbaka. Även högbegåvade elever ska kunna ha möjlighet till rätt stimulans och utmaning i sitt skolarbete. Därför vill Liberalerna att man redan nu undersöker viljan hos våra högstadieskolor att inrätta en spetsklass och i vilket ämne eller ämnen som skulle vara aktuella.

Vi föreslår följande:

- Att alla högstadieskolor i Kalmar tillfrågas om det finns intresse att starta en spetsklass och vilka ämnen som skulle vara aktuella?
- Att förvaltningen utreder hur en ansökningsprocess till denna spetsklass skulle gå till då det är riksintag till dessa klasser.

Lotta Wahlmino (L)

Socialnämnden

§ 106

En samlad kommunal hälso- och sjukvård med organisationstillhörighet på omsorgsförvaltningen

Dnr SN 2022/0324.11.01

Handlingar

Tjänsteskrivelse daterad 2022-05-04

Förslag till organisationsförändring HSL

Bakgrund

I Kalmar kommun bedriver både socialförvaltningen och omsorgsförvaltningen verksamhet inom ram av socialtjänstlagen, SoL, och hälso- och sjukvårdslagen, HSL. Nuvarande organisationsuppdelning mellan förvaltningarna har gällt sedan 2010. Sedan 2016 är även hälso- och sjukvården uppdelad mellan förvaltningarna.

Den organisatoriska uppdelningen av Kalmar kommuns socialtjänst och hälso- och sjukvård i två olika förvaltningar ställer stora krav på samarbete och samverkan. Det är viktigt att se socialtjänsten som en helhet för att de vi finns till för inte ska riskera att hamna mellan organisationernas olika funktioner. Två nämnder riskerar medföra otydlig styrning samt att parallella kompetenser byggts upp i båda organisationerna.

Utifrån de krav som ställs på en väl fungerande hälso- och sjukvård inom den kommunala verksamheten bedömer socialförvaltningen och omsorgsförvaltningen att en samlad hälso- och sjukvård har de bästa förutsättningarna för att erbjuda en kvalitativ och patientsäker kommunal hälso- och sjukvård.

Förslaget innebär att den hälso- och sjukvård som bedrivs med organisationstillhörighet på socialförvaltningen flyttas över till omsorgsförvaltningen från den 1 januari 2023.

Beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna förslaget om att flytta över den hälso- och sjukvård som bedrivs inom socialförvaltningen till omsorgsförvaltningen från den 1 januari 2023.

Socialnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2022-05-24

Sekreterare

Carina Björkman

Justeras

Roger Holmberg
ordförande

Micael Nilsson